

JÄLKIASIAKIRJA

RAN-verkoston polarisaation hallintaa käsittelevä opas

Yhteenveto

Viharikokset, kasvava suvaitsemattomuus, muukalaisviha, suljetut ideologiat ja yhteisöt, äärivasemmiston ja -oikeiston katuväkivalta – kaikki ovat polarisaation ilmentymiä ja uhkia Euroopan perusarvoille.

Korostaen omia alueellisia ongelmiaan polarisaation suhteen – ja etsiessään tapoja ymmärtää sitä – RAN-ammattilaiset kaikkialta Euroopasta kokoontuivat Amsterdamissa 6. heinäkuuta 2017. He etsivät erityisesti toimia – tapaa *tehdä* jotain, hallita tilannetta.

Tämä suuri joukko ammattilaisia, jotka edustavat eri työryhmien painopisteitä, työskenteli yhdessä polarisaation hallintaa käsittelevän käsikirjan luonnoksen laatimiseksi. Teksti esittelee Bart Brandsman mallin, joka selittää polarisaation mekanismit, sekä luvut, jotka tarjoavat käytännön ohjeita eri sektoreille.

Tämän asiakirjan on kirjoittanut **Steven Lenos, Wessel Haanstra, Marjolein Keltjens ja Maarten van de Donk**, RAN Centre of Excellence.

Tässä asiakirjassa esitetyt näkemykset ovat kirjoittajien mielipiteitä, eivätkä ne välttämättä heijasta RAN Centre of Excellencen, Euroopan komission, minkään muun instituutin tai RAN-työryhmien osallistujien näkemyksiä.

Johdatus polarisaatioon, RAN-verkostoon ja ammattilaisiin

Amsterdamissa järjestetty temaattinen tapahtuman (6. heinäkuuta 2017) aloitti RAN-ammattilaisten ryhmä, joka maalasi vakuuttavan ja huolestuttavan kuvan Euroopasta, jossa polarisaatio nostaa rumaa

päätään. Polarisaatiota on havaittu pohjoisesta etelään ja idästä länteen. RAN-ammattilaisten yhteisön jäsenet ovat entistä huolestuneempia yhteiskunnan eri ryhmien välisestä polarisaatiosta. Talouskuri ja -uudistukset ovat aiheuttaneet paljon epävarmuutta ja vihaa koko Euroopassa. Toimijat hyödyntävät tätä epävarmuutta saadakseen tukea ”me ja he” -kerronnan perusteella. Tämä johtaa lisääntyneeseen jännitteeseen. Pakolais- ja siirtolaiskriisit vahvistavat polarisaatiota, samoin kuin äskettäiset terrori-iskut ja tapaukset.

Nämä hyökkäykset puolestaan johtivat viharikosten lisääntymiseen; jotkut niistä ovat vähäisiä, toiset vakavampia. Polarisaatio vahvistaa radikalisoitumisen kasvualustaa.

Polarisaatio on ollut useiden RAN-kokousten ja -asiakirjojen aiheena. Ne kaikki sopivat vuoden 2017 etenemissuunnitelmaan, joka huipentuu RAN-verkoston polarisaation hallintaa käsittelevän käsikirjan kirjoittamiseen ja levittämiseen konkreettisenä työkaluna. Käsikirja käsittää seuraavat:

- RAN PREVENT, ”How to prevent future violence in post-conflict areas”, Zagreb (19.–20. marraskuuta 2012);
- RAN POL ”Successful and effective engaging with communities”, Oslo (6.–7. huhtikuuta 2016)¹;
- Pakolaisia ja polarisaatiota käsittelevä temaattinen tapahtuma (14. huhtikuuta 2016)²;
- Neljän jäsenvaltion työryhmän seminaari polarisaatiosta sekä siirtolais- ja pakolaiskriisistä (11.–13. toukokuuta ja 16. syyskuuta 2016);
- Keskusteluasiakirja ”Tackling the challenges to prevention policies in an increasingly polarised society” (Marraskuu 2016)³;
- Tutkimuskäynti Pohjois-Irlantiin (24.–25. huhtikuuta 2017);
- ”Working on the polarisation manual”, RAN EDU:n ja POL:n kokous Tukholmassa (10.–11. toukokuuta 2017);
- ”Strengthening community resilience”, RAN YF&C³, Lontoo (29.–30. kesäkuuta 2017);
- ”Multi- or cross cultural approaches to preventing polarisation and radicalisation”, RAN H&SC⁴:n kokous, 4.–5. heinäkuuta 2017⁵.

¹ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/about-ran/ran-pol/docs/ran_pol_ex_post_paper_oslo_en.pdf

² https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-wedo/networks/radicalisation_awareness_network/ranpapers/docs/ran_ex_post_paper_the_refugee_and_migrant_crisis_en.pdf ³

https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-wedo/networks/radicalisation_awareness_network/ranpapers/docs/tackling_challenges_prevention_policies_in_increasingly_polarised_society_112016_en.pdf

³ YFC on nuorten, perheiden ja yhteisöjen kanssa työskentelevien ammattilaisten työryhmä

⁴ H&SC on terveyst- ja sosiaalipalveluiden työryhmä

⁵ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-wedo/networks/radicalisation_awareness_network/about-ran/ran-h-and-sc/docs/ran_hsc_multi_cross_cultural_approaches_dublin_04-05_07_2017_en.pdf

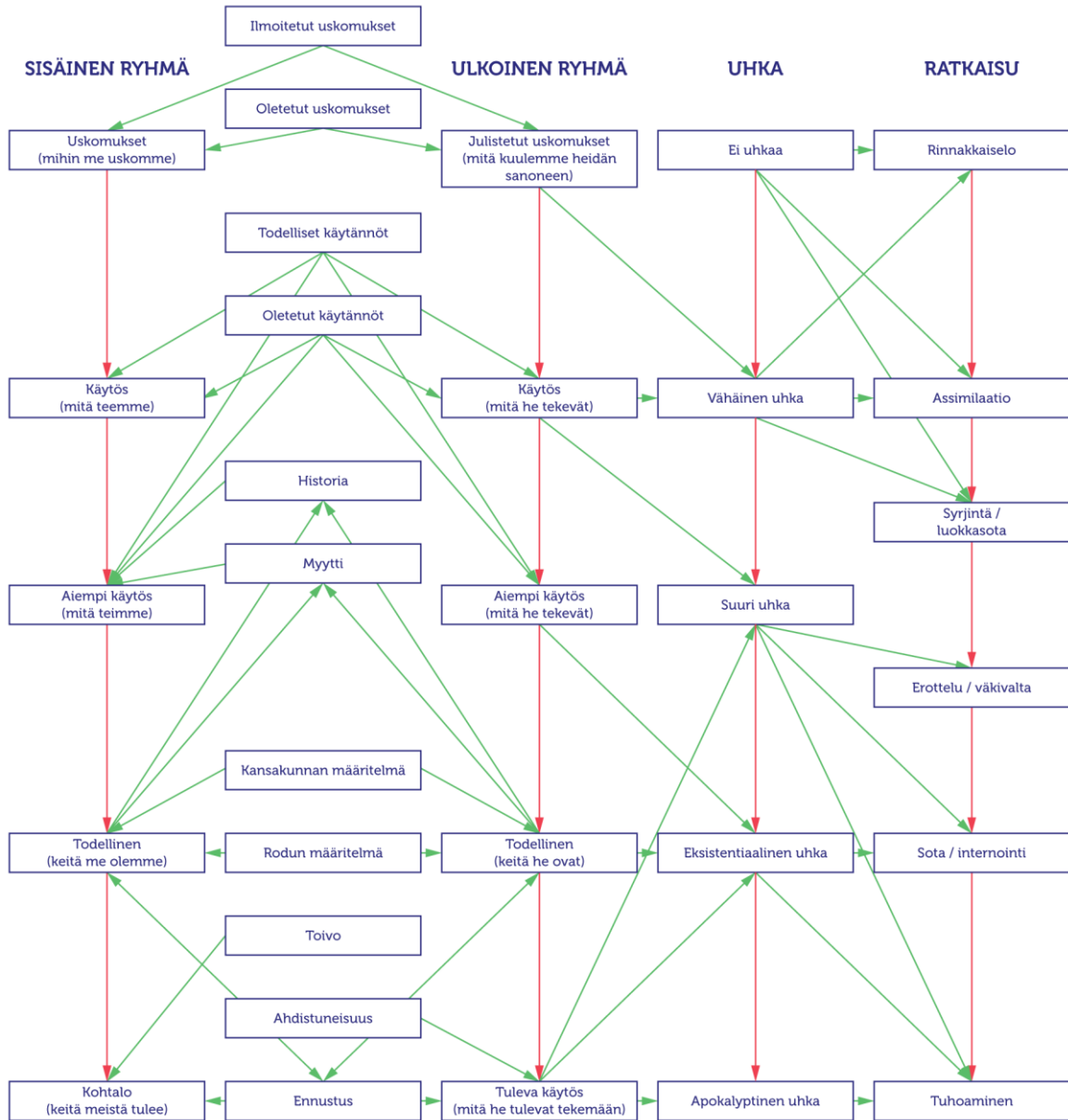
Nämä toiminnot syntetisoitiin heinäkuussa järjestetyssä temaattisessa tapahtumassa, jolloin polarisaatiota käsittelevän käsikirjan luonnosversio jaettiin ennakoasiakirjana. RAN POL ja RAN EDU ovat keskustelleet polarisaatiosta erityisen usein, mikä johti intensiivisiin pienryhmäistuntoihin temaattisessa tapahtumassa, joiden aikana työryhmien johtajat ja heidän kollegansa pystyivät käsittelemään omien alojensa aiheita käsitteleviä lukuja yksityiskohtaisemmin.

Polarisaatio: mistä me oikein puhumme?

Polarisaatiota voidaan pitää ajatusrakenteena, joka perustuu oletuksiin ”me”- ja ”he”-identiteeteistä. Polarisaatioprosessissa hallitseva ja aktiivinen kerronta liittyy havaittuihin (ja usein liioiteltuihin) eroihin ja yksinkertaistettuihin kertomuksiin muista. Huomiotta jätetään se, mitä ”meillä” ja ”heillä” voi olla yhteistä. Polarisaatio näyttää itsensä siten negatiivisia ajatuksia ja asenteita muita ryhmiä kohtaan, mikä voi johtaa kasvavaan vihamielisyyteen ja erotteluun. Pahimmassa tapauksessa tämä voi johtaa tilanteisiin, joissa suvaitsemattomuus muuttuu vihapuheeksi ja jopa viharikoksiksi. Tällaisessa ympäristössä jotkut (osat) ryhmistä tai yksilöistä voivat radikalisoitua väkivaltaiseen ääriliikkeeseen ja terrorismiin. Ääriliikkeiden ideologiaan perustuva rekrytointi on paljon menestyvämpää, jos on olemassa herkkiä ryhmiä, jotka kokevat, että heidän ryhmäänsä tai identiteettiään loukataan tai että ne ovat jopa uhattuna.

J.M. Berger julkaisi äskettäin tutkimuksen ICCT:lle otsikolla ”Extremist Construction of Identity: How Escalating Demands for Legitimacy Shape and Define In-Group and Out-Group Dynamics”⁶. Berger määrittelee ”identiteetin rakentamisen tikkaat”.

⁶ <https://icct.nl/publication/extremist-construction-of-identity-how-escalating-demands-for-legitimacy-shape-anddefine-in-group-and-out-group-dynamics/>

Kuva 1 Ääriliikkeiksi muuttuvat identiteettiryhmät (Berger 2017)

Vaikka Berger ei käytä sanaa polarisaatio, tämän kuvan yläosassa tapahtuva prosessi on selvästi samanlainen kuin polarisaatio ja se edustaa ensimmäisiä askelmia identiteetin rakentamisen tikkaililla. Berger, joka tarkastelee prosesseja, jotka aiheuttavat identiteettiryhmien muuttumisen ääriliikkeiksi, tekee seuraavat johtopäätökset:

- Identiteettiliikkeet suuntautuvat kollektiivisen ryhmän legitimitettiin vahvistamiseen (järjestetty maantieteellisten, uskonnollisten, etnisten olosuhteiden tai muiden *prima facie* -yhtenäisyyksien perusteella);

- Liikkeistä tulee ääriliikkeitä, kun ryhmän sisäinen legitimitietin vaatimus kasvaa niin pitkälle, että se voidaan tyydyttää vain ulkopuolisen ryhmän kustannuksella.

Väkivaltaisen ääriliikkeeksi muuttumisen polarisaatio- ja radikalisoitumisprosesseissa nämä kehitykset ovat kietoutuneet toisiinsa ja jopa vastavuoroisia. Tällöin ulkopuolinen ryhmä näkee itsensä sisäpuolisena ryhmänä. Laukaisevat tapahtumat voivat saada aikaan polarisaation kiihtymisen, jota tiedotusvälineet ja sosiaalinen media katalysoivat ja edesauttavat. Valeutiset, lavastetut tapahtumat ja niin sanotut tietokuplat panevat täytäntöön polarisaatioprosessin. Ja vastavuoroisesti ajatus siitä, että ulkopuolinen ryhmä on itse asiassa sisäinen ryhmä sen seuraajille. Muut määritellään myöhemmin ulkopuoliseksi ryhmäksi.

Polarisaatio – radikalisaatio

Radikalisoitumisen torjuntaverkosto ei ole *Polarisaation* torjuntaverkosto. Polarisaatio ei ole keskeinen painopiste ammattilaisille, jotka estävät radikalisoitumista, joka johtaa väkivaltaisiin ääriliikkeisiin ja terrorismiin. RAN-ammattilaisten yhteisö on kuitenkin huolissaan. Pyrimme *estämään* radikalisoitumisen, ja estämällä ja vähentämällä polarisaatiota luomme olosuhteet, joiden avulla ihmisiä ei pystytä houkuttelemaan omaksumaan suvaitsemattomia ”me ja he” -ideologioita.

Lisäksi polarisoituneessa tilanteessa, jossa käytetään vihapuhetta sekä väkivaltaan viittaavaa puhetta, on vaara, että yksinäiset toimijat tai pienet ryhmät kääntyvät väkivallan puoleen. Tätä on todistettu lähiaikoina: henkilö, joka tappoi Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentin jäsenen Jo Coxin, republikaanipuolueen poliitikkojen ampuminen Yhdysvalloissa ja palopommihyökkäykset terrorismitarkoituksella hollantilaista moskeijaa ja pakolaisapulaitosta kohtaan. Nämä hyökkäykset tapahtuvat Euroopan eteläosista pohjoiseen asti. Lännestä itään näemme polarisaatiota, joka johtaa vihamielisyyteen, syrjäytymiseen ja väkivaltaan. Polarisoitunut Eurooppa, jossa voimakkaat, vihamieliset ”me ja he” -ideologiat ovat yleisiä, on suo, jossa ääriliikkeiden rekrytoijat menestyvät ja missä itseradikalisoituneet kääntyvät väkivaltaan.

Polarisaation ja radikalisoitumisen väliset erot ja yhteydet on tärkeää tuoda esiin. RAN-verkoston kontekstissa radikalisoitumisella tarkoitetaan prosessia, jonka kautta henkilö tulee omaksumaan ääriliikkeiden poliittisia, sosiaalisia tai uskonnollisia ideoita ja pyrkimyksiä, joiden tarkoituksena on sitten hylätä monimuotoisuus, suvaitsevaisuus ja valinnanvapaus sekä oikeuttaa lakien rikkominen ja väkivallan käyttäminen omaisuutta ja ihmisiä kohtaan. Tämä prosessi voi kärjistyä terroritekoihin, jotka *määritellään teoiksi, joiden tarkoituksena on ”väestön vakava pelottelu”, ”hallituksen tai kansainvälisen järjestön pakottaminen perusteettomasti suorittamaan tai pidättäytymään tekemästä jotakin” tai ”vakavasti destabiloida tai tuhota maan tai kansainvälisen järjestön poliittiset, perustuslailliset, taloudelliset tai sosiaaliset rakenteet”.*⁷

⁷ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2015/571320/EPRS_ATA\(2015\)571320_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2015/571320/EPRS_ATA(2015)571320_EN.pdf)

Bergerin määritelmä radikalisoitumisesta on mielenkiintoinen, ja siitä voi olla apua polarisaatiokeskustelun ulkopuolella:

Radikalisoituminen on prosessi, jossa omaksutaan entistä negatiivisempia ideoita ulkopuolisesta ryhmästä ja kasvatetaan ankarampaa toimintaa ulkopuolista ryhmää vastaan, jonka katsotaan olevan perusteltua.

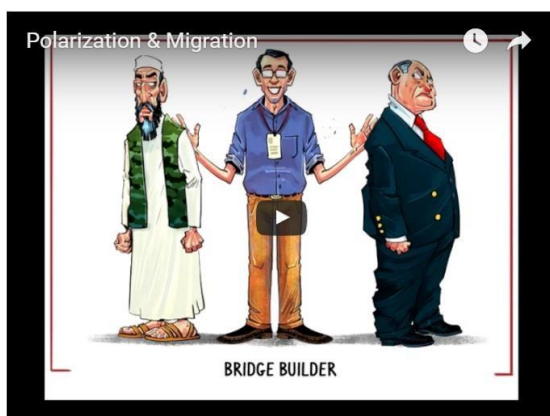
Kuten RAN-verkoston keskusteluasiakirjassa "Tackling the challenges to prevention policies in an increasingly polarised society" on selitetty: "Polarisaatio ei välttämättä johda radikalisoitumiseen ja radikalisoitumisen ei tarvitse johtaa kasvavaan polarisaatioon. Vastaus löytyy tekijöiden konsepteista, jotka tekevät ihmisistä alttiita ääriliikkeiden propagandalle ja rekrytoinnille." RAN-verkosto kirjoitti tekijöiden kaleidoskoopista.⁸ Polarisaatioprosessin vaikutukset vahvistavat monia psykologisia ja sosiaalisia tekijöitä, jotka tekevät ihmisistä haavoittuvaisia.

Voimakkaasti jakautunut yhteisö, jossa on vihollisuuksia ryhmien välillä ja vahva "me ja he" -ajattelutapa, on ihanteellinen metsästysalue ääriliikkeiden ideologioita edustaville rekrytoijille ja radikalisoijille, sillä he hyödyntävät pelkoa, epäluottamusta ja muiden hylkäämistä.

Polarisaation ymmärtäminen ja hallitseminen – Bart Brandsma

Tukholmassa pidetyssä EDU:n ja POL:n yhteisessä kokouksessa osallistujat keskustelivat Bart Brandsman polarisaation hallintamallista⁹. Katso neljän minuutin video tutustuaksesi lyhyeen johdantoon:

<https://www.youtube.com/watch?v=5R3gzMONDUI>

Bart Brandsman kuvailema polarisaatiomalli on esitetty myös aikaisemmissa kokouksissa, kuten RAN POL:n yhteisöjä käsittelevässä kokouksessa¹⁰ ja pakolaiskriisiä ja ennaltaehkäisy politiikan haasteita käsittelevässä temaattisessa tapahtumassa. Mallista on tulossa suosittua monissa maissa, ja sitä käytetään Alankomaiden poliisilaitoksissa ja esimerkiksi Belgian Antwerpenin kuninkaallisessa ataneumissa, joka on koulu, jonka johtajana RAN EDU:n puheenjohtaja Karin Heremans toimii.

Jotta RAN-ammattilaisten yhteisö voisi lukea

⁸RAN-verkoston keskusteluasiakirja Väkivaltaisen ekstremismin juurisyyt, Magnus Ranstorp

⁹ Bart Brandsma <https://www.polarisatie.nl/eng-home-1/>

¹⁰ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/about-ran/ran-pol/docs/ran_pol_ex_post_paper_oslo_en.pdf

lisää Brandsman mallista, RAN Centre of Excellence käänsi merkittävän esikatselun hänen kirjastaan englanniksi. Sen voi ladata osoitteesta: <https://www.polarisatie.nl/eng-home/>. Kirjassa hahmotellun lähestymistavan yhteenveto löytyy täältä.

Brandsma väittää, että polarisaatio perustuu *kolmeen sääntöön ja viiteen rooliin*:

Kolme sääntöä:

1. Polarisaatio on *ajatusrakenne*, "me ja he" -ajattelumalli, joka perustuu identiteetteihin ja ryhmiin. Polarisaatio on kerronnan kääntämistä, eli tarina, joka hyödyntää tapausta tai konfliktia.
2. Polarisaatio tarvitsee *polttoainetta*, se menestyy käsittelemällä identiteettejä yhdessä tuomion kanssa. Jos viestintää ei ole, polarisaatio ei saa energiaa ja kuolee.
3. Polarisaatiossa on kyse *tunteista*. Faktat ja luvut eivät saa saatettua työtä loppuun polarisaation hallinnassa.

Viisi roolia

1. *Yllyttäjät, jotka asettavat itsensä kahden vastakkaisen ääripään kohdalle*, yrittävät luoda polarisaatiota. He ovat ääripäiden luota toimivia yllyttäjiä. He väittävät tietävänsä 100-prosenttisen totuuden ja ovat enemmän "lähetystilassa" kuin "kuuntelutilassa". He eivät yritä luoda todellista vuoropuhelua.
2. *Liittyjät* ovat valinneet puolensa ja liikkuvat yllyttäjiä kohti. Tämä johtaa polarisaation kehittymiseen.
3. *Välimaastossa olevat* eli mukautuvat henkilöt eivät ole valinneet puolta, eivätkä he osallistu polarisaatioon. He voivat olla neutraaleja, peloissaan tai välinpitämättömiä. Yllyttäjät kohdistavat voimansa heihin. Polarisaatiopeli voitetaan tai hävitään välimaastossa.
4. *Siltojen rakentaja* yrittää todella tuoda rauhaa ja maltillisuutta tavoittelemalla molempia vastakkaisia ääripäitä. Mutta tekemällä niin, hän korostaa kahden ääripään olemassaoloa, ja sen seurauksena saattaa jopa heittää polttoainetta polarisaation liekkeihin.
5. *Syntipukkeja* syytetään tai heitä vastaan hyökätään. Syntipukit voivat olla ei-polarisoituneita välimaastossa olevia henkilöitä tai siltojen rakentajia.

Neljä muutostekijää:

1. Muuta *kohdeyleisöä*. Yllyttäjät tekevät toisesta yllyttäjistä vihollisen, mutta keskittyvät välimaastossa oleviin henkilöihin, joiden joukossa todellinen polarisaatio tapahtuu. Joten polarisaation voi purkaa kohdistamalla varat välimaastoon.
2. Muuta *puheenaihetta*. Siirry pois yllyttäjien valitsemasta identiteettirakenteesta ja aloita keskustelu välimaastossa olevien ihmisten yhteisistä huolenaiheista ja eduista.
3. Muuta *asemaa*. Älä toimi osapuolien yläpuolella, vaan siirry kohti välimaastoa.
4. Muuta *sävyä*. Tässä ei ole kyse faktojen todellisuudesta tai virheellisyydestä. Käytä sovitteluvaa puhetta, yritä keskustella ja muodostaa yhteys monipuoliseen välimaastoon.

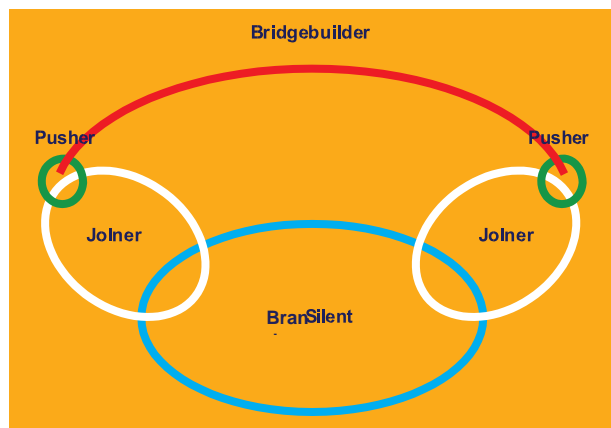
Polarisaatio – konflikti

korostaa polarisaation ja konfliktien erottamisen tärkeyttä.

Polarisaatio on identiteettien keinotekoinen rakenne. Konfliktin kohdalla on tapahtunut tapaus ja on olemassa tekijöitä ja uhreja. Jokin on rikki tai jotain varastettu tai ihmisiä on haavoittunut. Ihmiset ovat suoraan mukana ja riitelevät jostakin. He ovat ongelmien omistajia.

Polarisaatio koskee ihmisiä, joihin kapea

identiteettiviestintä kohdistuu ja joita painostetaan valitsemaan puolia. Yllyttäjät yrittävät houkutella heitä mukaan polarisaatioon. Ongelman määrittely ja omistajuus eivät ole kovin selkeitä. Ovatko kaikki muslimit osa konfliktia, jos Daesh ottaa vastuun hyökkäyksestä? Vai yrittävätkö jotkut toimijat vetää ihmisiä ”mustavalkoiseen identiteettirakenteeseen”? Kun konflikteja syntyy, voimme luottaa pitkään sovittelun ja rauhan rakentamisen perinteeseen. Polarisaation dynamiikka on kuitenkin erilainen. Konfliktien sovittelun tutut elementit, kuten *sovitteleva puhe* ja *käyttäytyminen*, ovat hyödyllisiä, mutta polarisaatiota käsiteltäessä tarvitaan myös muita lähestymistapoja. Tässä kohtaa edellä mainitut kolme sääntöä, viisi roolia ja neljä muutostekijää tulevat mukaan.

RAN-verkoston polarisaation hallintaa käsittelevä opas etulinjan ammattilaisille

Brandsma kuvaa, kuinka joillakin toimijoilla on puhdistava rooli. Opettajat, poliisit, koulujen rehtorit ja sosiaalityöntekijät kokevat ammatillisessa asemassaan ja eetoksessaan tarpeen estää polarisaation eteneminen. Monissa kaupungeissa myös pormestarilla on tämä ennaltaehkäisevä rooli, vaikka äänestystaistelussa poliitikot saattavat myös lietsoa ja hyödyntää polarisaatiota saadakseen äänestäjensä liikkeelle. Kaikilla edellä mainituilla toimijoilla on johtajan rooli. Mutta on olemassa vaara, että yrittäessään tehdä niin he lisäävät tahattomasti lisää polttoainetta polarisaation liekkiin. Jos heidän viestintänsä ja väliintulonsa vahvistavat kaksijakoisuutta – mustan ja valkoisen ajattelutavan ”me ja he” -rakennetta – he saattavat lopulta auttaa yllyttäjiä. He voivat vahvistaa polarisaatiota esimerkiksi esittämällä puolueetonta siltojen rakentajaa ja aloittamalla vuoropuhelun polarisoivien yllyttäjien välillä. Toimimalla yllyttäjien kehityksessä ja pelissä he tekevät kahden rakennetun ääripään olemassaolon näkyvämmäksi.

Polarisaatio ei ole kuin sää. Toimijat *voivat* vaikuttaa asioihin. Siksi RAN-verkosto esittelee tämän oppaan konkreettisenä työkaluna, jossa keskitytään *tekemiseen – ja tekemään asiat oikealla tavalla.*

Tämä käsikirja on rakennettu kuuden temaattisen luvun ympärille

- Viestintä
- Paikallinen hallitus
- Poliisi
- Koulutus
- Yhteisöt, perheet ja nuoriso
- Vankila ja ehdonalainen

Jokaisessa luvussa korostetaan alakohtaisia interventioita ja toimia. Jotkin käytännön periaatteet saattavat kuitenkin olla merkityksellisiä kaikille aiheille.

Käytännön ohjeita kaikille

Älä aiheuta häiriötä, ymmärrä polarisaation dynamiikka

Ammatistasi riippumatta on viisasta investoida polarisaation ainutlaatuisen luonteen ymmärtämiseksi, jotta voit varmistaa, että toimet ja viestintä eivät auta tahattomasti polarisaatiota ja sen yllättäjiä. Siksi on järkevää järjestää koulutuskursseja säännöistä, rooleista ja muutostekijöistä.

Älä ole myöhässä yllättynyt. Ole valmiina!

Yritä rakentaa järkeä tai menettelytapoja potentiaalisesti ongelmallisen polarisaation ensimmäisten merkkien havaitsemiseksi ja niihin reagoimiseksi. Yritä tunnistaa polarisaatio sisäisillä arvioinneilla, tarkistamalla kumppaneilta tai tietoja, kun polarisaatiota on vielä helppo hallita.

Polarisaation hallinta vaatii monien laitosten yhteistoimintaa

Koska polarisaatio on yhteiskunnallinen prosessi, monet yhteiskunnalliset toimijat voivat vaikuttaa siihen positiivisella tai negatiivisella tavalla. Siksi polarisaation hallintaan tarvitaan monien laitosten yhteistoimintaa. Kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden on oltava mukana tiedon ja toimien yhteensovittamisessa – etenkin kun polarisaatio saavuttaa huolestuttavan tason.

Suojaa haavoittuvia ammattilaisia, joilla on tilanteen kannalta merkityksellinen tausta

Polarisaatorakenteeseen liittyvä tausta voi auttaa muita ymmärtämään asiaan liittyviä tunteita, toimijoita ja tekijöitä. On kuitenkin myös vakava riski, että heille esitetään kysymyksiä tai jopa syytöksiä asemaansa liittyen. Tämä voi tehdä heistä haavoittuvaisia. Näissä tilanteissa voi olla viisasta pitää nämä kollegat poissa huomiosta.

Viestintä ja polarisaation hallinta

Miksi viestintä on merkityksellistä polarisaation suhteen?

Polarisaatiossa on kyse viestinnästä. Jos viestintää ei ole, ei ole myöskään polarisaatiota. Kaikkien toimijoiden, jotka toimivat polarisoivien voimien keskellä, tulee siksi olla tietoisia siitä, kuinka he viestivät tai miten heitä kuvataan sekä valtaviiran että sosiaalisessa mediassa.

Tässä luvussa keskitymme kolmeen näkökohtaan:

- Strateginen viestintä seitsemän askeleen avulla
- Kampanjat välimaaston vahvistamiseksi ja kestävyiden lisäämiseksi • Tiedotusvälineet, lehdistö ja mediaorganisaatiot

Polarisaation ymmärtäminen ja strategisen viestinnän käyttö

Jäljempänä olevat seitsemän käytännön vaihetta on mukautettu kotiin palaajia ja heidän perheitään käsittelevässä RAN-verkoston käsikirjassa kuvattuihin vastauksiin.¹¹

Kuinka viestitään strategisesti polarisaation hallitsemiseksi

1. **Määritä paikallisesti polarisoiva ongelma** selkeästi tutkimalla ja ymmärtämällä yhteisöjä, mediaa ja laajempaa sidosryhmien mielipidettä. Keitä yllyttäjät ja liittyvät ovat kummallakin puolella? Ketkä ovat välimaastossa? Ketkä ovat siltojen rakentajia? Miten yllyttäjät kehystävät polarisaatiota? Varmista lisäksi, että viestintästrategia on koordinoitu muiden viestintästrategioiden kanssa. Polarisaatio vaikuttaa todennäköisesti muuhun viestintään ja muu viestintä voi myös vaikuttaa siihen. Mitkä ovat strategiasi tavoitteet?
2. **Ymmärrä kenen kanssa haluat puhua**, kuinka puhut heille selkeästi ja heille järkevällä tavalla. Ketkä ovat uskottavia ääniä, jotka resonoivat kohdeyleisön kanssa? Mitä viestejä on välitettävä ja miten kohderyhmä vastaanottaa ne? Käytä sovittelevaa asennetta ja puhetta mahdollisuuksien mukaan.
3. Työskentele luovasti kampanjoissa ja **yhteistyössä** muiden kanssa, erityisesti hallituksen (paikallinen monen laitoksen yhteistoimintatiimi), yhteisön ja muiden kansalaisjärjestöjen kumppaneiden kanssa ja virastojen (viestintä, suunnittelu, media jne.) tuella ja mahdollisuuksien mukaan sosiaalisen median yritysten kanssa. Voidaanko mahdollisia luovia kumppaneita tunnistaa?
4. **Ketkä ovat yhteisön edustajia** ja kumppaneita, joiden kanssa työskennellä? Voivatko he kertoa tarinoita, jotka auttavat muuttamaan aihetta, yleisöä ja ”äänensävyä”? Tosiseikkojen esittämiseksi tarvitaan selkeitä, tiiviitä kampanjoita, mutta tarvitaan myös laajempia kampanjoita, jotka käsittelevät tunteita, joita tämä aihe todennäköisesti herättää. Yritä käyttää sovittelevaa kieltä – eli sovitusta tukevaa kieltä – osoittamalla empatiaa ja kasvattamalla samalla luottamusta. Kielen ei tule ruokkia polarisaatiota.
5. **Eri yleisöjen kanssa keskusteleminen** riippuu siitä, keitä he ovat, mutta valtaviiran media ei ole tehokkain eikä luotettavin. Yhteisökumppanit saattavat pystyä käyttämään sosiaalista mediaa tavoittaakseen aiheesta ”kiinnostuneimmat”. Onko tämä tavoittaminen orgaanista vai onko sitä tuettava sosiaalisen median alustojen kautta maksetulla mainonnalla? Auttavatko paikalliset

¹¹ RAN-VERKOSTON KÄSIKIRJA ”Responses to returnees: Foreign terrorist fighters and their families” heinäkuu 2017
https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/ran_br_a4_m10_en.pdf

yhteisötapahtumat selittämään asian? Alustavan tutkimuksen ja analyysin olisi pitänyt jo vastata näihin kysymyksiin.

6. **Seuraa vastauksia** viestintään huolellisesti. Tämä on ensisijaista palautetta, jota voidaan käyttää toistuvasti informoimaan työstä ja tekemään säätöjä sen mukaisesti. Vastaukset syöttävät myös toiminnan yleistä menestystä ja tarjoavat tietoa puutteista.
7. **Raportoi ja keskustele viestinnästä** ja menestyksestä muiden sidosryhmien kanssa. Tämä työ auttaa tulevaisuuden ennaltaehkäisevän viestinnän ja politiikan kehittämistä. Varmista, että tulokset ovat saatavilla, ja ota käyttöön lisäviestintäsuunnittelua menestyksen jatkamiseksi.

Kuinka kampanjat voivat parantaa välimaastoa ja rakentaa kestävyttä?

Polarisaatio alkaa yllyttäjien toisilleen huutamisella, mutta molemmat ääripäät kohdistavat toimensa todellisuudessa välimaastoon. Yllyttäjät yrittävät vakuuttaa ihmiset liittymään omaan joukkoonsa ja kasvattaa liikettään. Jos keskikentällä olevat eivät valitse puolta, polarisaatiota ei synny. Tämä on myös tärkeä opetus viestintäkampanjoille: vaikka on houkuttelevaa puhutella yllyttäjiä, välimaaston tulisi olla kohderyhmä. Nämä henkilöt voivat olla välinpitämättömiä polarisoivaan aiheeseen liittyen, mutta he voivat myös olla mukautuvia tai epäileväisiä. Kampanjoiden tulisi vakuuttaa välimaastolle, että epäilykset voivat olla hyviä, tarjota nyanssia ja korostaa monimutkaisuutta mahdollisuuksien mukaan.

Kampanjan rakentaminen

- Tunnista kohdeyleisöt, joita voidaan pitää välimaastona.
- Sovella neljää muutostekijää: paikan, aiheen, yleisön ja äänensävyyn muutos. Yritä näiden avulla muodostaa yhteys ja keskustella.
- Tunnista kohderyhmäsi kannalta tärkeät asiat ja käsittele niitä vastaavasti. Joskus tunnepitoisella viestillä on enemmän vaikutusta kuin tosiasioilla ja luvuilla.¹²
- Ole realistinen ja mukauta kampanjaa luomalla alakampanjoita tavoittaaksesi tietyt kohderyhmät.
- Ole kampanjan aikana tietoinen, että yllyttäjät ja liittyvät ovat kuulolla. Käyttämällä sovittelevaa puhetta minimoit sen riskin, että yllyttäjät käyttävät viestejasi polarisaatioon.
- Kiinnostavat ja yhdistävät kerronnat voidaan rakentaa kertomaan empatiasta ja mukaan ottamisesta.
- Bergerin ryhmäidentiteetin teoria viittaa siihen, että polarisoivan ryhmäidentiteetin legitimiuden kiistämiseen tähtäävät kampanjat voivat puolestaan johtaa siihen, että polarisoiva ryhmä investoi enemmän voimaan perustellakseen olemassaolonsa ja välttämättömyytensä – tämä johtaa polarisoituneempaan asemaan.

Ylhäältä alas vai alhaalta ylös?

- Jonkun on tehtävä aloite. Paikallisella tai kansallisella hallituksella on verkostot ja usein muut resurssit, joita tarvitaan kampanjan aloittamiseen.
- Samalla voidaan miettiä, voiko kansalaisjärjestöjen vetämä kampanja olla mielikuvultaan aidompi, uskottavampi ja hyväksyttävämpi? Hallitukset voivat kutsua, myötävaikuttaa tai tukea kansalaisjärjestöjen kampanjoita.

¹² Jonathan Haidt "The Righteous Mind" 2013

Käytännöistä oppiminen

Dare to be gray (Uskalla olla harmaa), Alankomaat

[Dare to be Gray](#) (DTBG) kannustaa tunnustamaan harmaat alueet asioissa, joita monesti pidetään virheellisesti mustavalkoisina. Aloite pyrkii edistämään erilaisia enemmistön ja keskitien pohdiskelijoiden näkökantoja ja ääniä, jotka usein hukkuvat ääripäiden äänien alle.

DTBG pyrkii parantamaan tietoisuutta lähinnä verkossa erilaisten video- ja valokuvakampanjoiden, kirjoitusten ja analysoivien verkkoartikkelien avulla sekä tarjoamalla alustan kaikille, jolla on "harmaa" tarina. Järjestön ytimen muodostavien verkkotoimien lisäksi kampanja järjestää säännöllisesti paikallisia väittelytilaisuuksia ja osallistuu paikallisiin tapahtumiin. DTBG kehittää aktiivisesti opettavaisten työpajojen sarjaa.

Massamedia ja mediaorganisaatiot

Vaikka nykyään on erilaisia tietokuplia ja kaikukammioita, joista yksilöt saavat tietoja ja vahvistusta näkemyksilleen, valtamedialla on myös vaikutus yleisessä keskustelussa ja mielipiteiden muokkaamisessa. Uutisia tuottavat journalistit ja uutismediat kuvataan faktapohjaisina ja neutraaleina uutistenvälittäjinä. "On tärkeää, että päätoimittajat, reporterit, muut toimittajat ja valokuvaajat ymmärtävät, että kun asiat eivät mene oikein, se voi vahingoittaa ihmisiä. Huolimaton ja epäammattimainen työ näissä aiheissa vahingoittaa aina haavoittuvimpia jollain tapaa."¹³¹⁵ Tästä syystä Irlannin journalistien liitto on auttanut laatimaan ohjeiston pakolaisista raportointiin, sillä aihe nostaa jännitteitä ja herättää huolta ja pelkoa.

Yhteistyö lehdistön ja journalistien kanssa

- Paranna journalistien, toimittajien ja heidän organisaatioidensa tietoisuutta ja tietoja polarisaation dynamiikasta.
- Pyydä organisaatioiden päätoimittajia tai journalisteja pohtimaan heidän rooliaan polarisaatiossa selkein tilanne-esimerkein.
- Anna medialle ja yleisölle oikeita, faktapohjaisia tietoja. Faktat auttavat hälventämään myyttejä ja vääriä tietoja, joita julkisuuteen tyrkytetään.

Käytännöistä oppiminen

Toimintasäännöt: pakolaisista raportointi, Irlanti

Irlannin journalistien kansallisen järjestön (The Irish National Union of Journalists, NUJ) opas, "[Reporting on refugees. Guidance by and for Journalists.](#)" kirjoitettiin yhteistyössä UNHCR:n ja Irlannin pakolaisneuvoston (Irish Refugee Council) kanssa.

Yrittämällä parantaa standardeja emme koeta vaientaa keskustelua. Sen sijaan pyrimme varmistamaan, että jokainen täyttää velvollisuutensa rehellisestä ja reilusta journalismista.

¹³ <https://www.nuj.org.uk/documents/reporting-on-refugees-nuj-ireland-and-unhcr/nuj-ireland-unhcr-bookletreporting-on-refugees.pdf>

Totuudenmukaisen raportoinnin tärkeys tiedostetaan laajalti, mutta silti jotkut kollegoistamme julkaisevat tai lähettävät myyttejä ja väärää tietoa pakolaisista ja turvapaikanhakijoista. Epätarkat termit ja kommentit luovat lisää kaaosta ja lisäävät ennakkoluuloja.

Tästä syystä asiat tulee aina tarkistaa ja tarkistaa useasta lähteestä, tiedostaa lähteiden luotettavuus ja on oltava tarkkaavaisia käytetystä kielestä ja kontekstista, jossa tiedot esitetään.

Paikallishallinnot ja polarisaation hallinta

Miksi polarisaatio on tärkeä asia paikallishallinnoille?

Ihmiset, joilla on eri identiteettejä ja lojaliteetteja elävät joka päivä rinnakkain kaduilla, naapurustoissa, kylissä ja kaupungeissa. Paikallis- ja aluehallinnot vaikuttavat rauhalliseen yhteiseloon ja kykyyn vastustaa polarisaatiota. Polarisaatio nakertaa yhteiskuntaa ja sen kestävyttä. Paikallisilla ja alueellisilla hallituksilla on avainrooli polarisaation vähentämisessä ottamalla asioita esille ja parantamalla yhteisön yhtenäisyyttä. Kaupunginjohtajia pidetään usein erinomaisina välien ylläpitäjinä. Ja he *voivatkin* olla sitä.

Kaupunginjohtaja (ja hänen henkilöstönsä) voivat kuitenkin myös pahentaa polarisaatiota ja tulla osaksi sitä. Valitettavasti joissain maissa ja poliittisissa piireissä kaupunginjohtajat tukevat polarisaatiota tai jopa pahentavat sitä.

Paikallis- ja aluehallinnot voivat toimia myös kansalaisten ja maan hallituksen välisenä siltana, kun puhutaan koko maata koskevista polarisaation tuomista haasteista ja sosiaalisista haasteista.

Keskitymme seuraaviin kolmeen haasteeseen paikallishallintoa koskien:

1. valmistautuminen – ongelma on nähtävä etukäteen ja tulee valmistautua alueella tai maassa tapahtuvan hyökkäyksen jälkeisen päivän tapahtumiin
2. yhteisö, identiteetti ja johtajuus
3. vaikeat päätökset, polarisaation alkusykäyksenä toimivat asiat.

Ole valmiina

Paikallishallinnot ovat hyvässä asemassa ja hyvin varustettuja hallitsemaan polarisaatiota. Niillä on paljon havaintasijaita ja kuulijoita, jotka voivat tarkkailla yhteisöjen mielialaa, kuumenneita tunteita tai kasvavia jännitteitä ja vihamielisyyksiä. Paikallis- tai aluehallinto, paikalliset poliitikot ja monet muut siviiliyhteisön kumppanit ja kontaktit, joita heillä on, voivat huomata polarisaation kasvavan.

Tietoisuuden kasvattaminen ja polarisaation hallintamahdollisuuksien rakentaminen

- Paranna tietoisuutta polarisaation prosesseista ja levitä tietoa siitä, että polarisoitumiseen voi vaikuttaa.
- Kouluta paikallisesta yhteisöstä avainhenkilökuntaa, joka kohtaa polarisaatiota kasvattavat henkilöt ja muut siltä väliltä, jotta polarisaation dynamiikka ja konflikti tulevat ymmärretyksi.
- Rakenna polarisaatiota koskeva verkosto, joka yhdistää alueen järjestöt. Pidä kokouksia ja harkitse, josko järjestäisit harjoituksen dynamiikkojen sekä jokaisen organisaation roolin arvioimiseksi polarisaation hallinnassa.

Polarisaation tarkkailu- ja hallinnointijärjestelmän asentaminen. Polarisaation merkkien tunnistaminen.

- Paikallinen poliisi voi olla erinomainen kumppani, kun valvontajärjestelmää laaditaan. Valvonta voidaan toteuttaa hyödyntämällä poliisin ja kunnan tietoja tai asennetutkimuksia. Ruotsin Rinkebyssä jännitetasot ilmaistaan liikennevalojarjestelmän avulla.
- Rakenna oma valvontajärjestelmäsi sosiaalista yhtenäisyyttä ja jännitteitä varten. ○ Paikallis- ja aluehallinnot tai kumppanit, kuten yhteisöyöntekijät, sosiaalityöntekijät ja asuntoyhdistykset, voivat tarpeen mukaan (riippuen paikallisen yhteisön jännitteistä) suorittaa kyselyitä turvallisuudesta, kuulumuuden tunteesta ja suurimmista ongelmista sekä yhteydestä muihin ryhmiin ja niitä koskevista näkemyksistä ja tunteista.
 - Asuntoyhdistykset ja yhteisön poliisit voivat antaa tietoja rekisteröidyistä valituksista ja välitapauksista.
 - Tee raportteja syrjinnästä ja viharikoksista. Näitä voivat olla vaikka viralliset poliisille tehdyt valitukset, mutta marginalisoituneet ryhmät kokevat joskus kansalaisjärjestöt tai puolueettomat kumppanit lähestyttävämpänä, kun he haluavat raportoida syrjinnästä tai vihapuheesta.
 - Tarkkaile sosiaalista mediaa ja etsi verkosta polarisaation merkkejä. Tämä on usein poliisin vastuulla, mutta myös kunnat voivat tehdä niin. Verkossa tapahtuvat asiat vaikuttavat samalla tavoin kuin muuallakin tapahtuvat, joten kuntien tulisi tietää, mitä on meneillään.
- Varmista, että tarkkailu yhdistetään kansallisiin tai kansainvälisiin tapahtumiin, joilla voi olla vaikutus paikallisella tasolla.
- Paikallis- ja aluehallinnot voivat kutsua kansalaisryhmiä, vanhempia ja muita järjestöjä suunnittelemaan omia ”sosiaalisia ilmapuntareitaan”, jotka mittaa muutoksia sosiaalisessa yhteneväisyydessä ja jännitteissä. Mitä he pitävät polarisaation pahenemisen tai vähenemisen merkkeinä? Tämä voi luoda sitoutumista ja jopa vastuunottamista välimaaston yksilöiden ja ryhmien kesken.

Liittolaisten ja avainhenkilöiden verkoston rakentaminen

- Verkoston ytimessä tulisi olla avainhenkilöitä paikallis- tai aluehallinnosta. He ylläpitävät omia paikallisia yhteysverkostojaan, jotka he linkittävät suurempaan verkostoon.
- Heidän luotetut kontaktinsa kerääntyvät heidän ympärilleen. Kontaktit voivat olla epämuodollisia tai muodollisia johtajia paikallisista yhteisöistä, kuten kaupan omistajia, äitejä, jotka tuntevat useita muita äitejä, tai nuorisotyöntekijöitä. Muodollisemmat johtajat, kuten yhteisöjen edustajat, voi myös ottaa mukaan.
- Epämuodolliset yhteisöjen johtajat voivat olla hyvä tiedonlähde, mutta he voivat olla myös kumppaneita, kun pohditaan, mikä olisi paras tapa lähestyä polarisaation hallintaa.

Hyökkäyksen jälkeisenä päivänä tapahtuvaan polarisaatioon valmistautuminen ja vastustuksen rakentaminen

- Järjestä. Pidä huolta, että toimenpiteet, komentoketjut ja kriisinhallintaviestintä ovat valmiina, kun niitä tarvitaan.

- Osallista. Korjaa katto kesällä eli ole valmiina. Ihmiset ja järjestöt, joiden kanssa olet tekemisissä pitkin vuotta ja tarkkailun aikana, voivat antaa tukea tapahtumien jälkeen oman rauhallista rinnakkaiseloä koskevan velvollisuudentuntonsa perusteella.
- Palvele. Varmista, että sinulla on yhteisössä paikallinen tai alueellinen verkosto, joka pystyy tavoittamaan tukea, tietoja ja ohjausta tarvitsevat. Tähän voivat lukeutua vaikkapa sähköpostilistat kouluille, nuorisotyöntekijöille, sosiaalityöntekijöille, uskonnollisille ryhmille ja järjestöille. Näitä kanavia on mahdollista käyttää palvelemaan tukea tarvitsevia antamalla käytännöllisiä tietoja, joita päivitetään yön aikana ja antaa opettajille ja muille käytännöllisiä vinkkejä siitä, mitä tehdä ja miten viestiä.

Yhteisö, identiteetti ja johtajuus

Polarisaation taistelut käydään valheellisilla, pahansuovilla tarinoilla identiteeteistä, jotka liittyvät meihin ja heihin. Kyse ei ole siitä, mitä ihmisillä on yhteistä, vaan mikä tekee heistä erilaisia ja mahdollisesti ongelman tai jopa uhan. Osasto.

Yhteisten asioiden ja näkemysten rakentaminen yhteisöissä.

Paikallishallinnolla on kolme tapaa luoda hyvät olosuhteet maltillisille kanssakäymiselle, jolloin yksilöt ja viralliset ja vapaamuotoiset ryhmät voivat kohdata.

- Käytäntö. Kaikki huomioonottava tapa laatia käytäntöjä, monipuoliset ja osallistavat käytännöt ja palvelut, aktiivisen kansalaisuuden ja osallistumisen kannustaminen.
- Rakenne. Tee töitä koko yhteisön ja siihen kuuluvien pienempien yhteisöjen kanssa. Älä työskentele ainoastaan olemassa olevien virallisten organisaatioiden ja heidän johtajiensa ja edustajiensa kanssa, sillä he voivat työskennellä identiteetin näkökulmasta ja heillä voi olla omat kiinnostuksen kohteensa.
- Kulttuuri ja identiteetti. Tue siviililypeyttä sekä jaettua identiteettiä ja kansalaisuutta. Jakavatko ihmiset yhteisen historian, kulttuurin ja identiteetin? Jaettu identiteetti tai jaetut tunteet kehittyvät itsestään, eikä niitä tule hallita tai ohjailta. Paikallinen yhteisö ja sen hallinto voivat kuitenkin aloittaa esimerkiksi ohjelmia tai kampanjoita jaetusta identiteetistä keskustelun myötävaikuttamiseksi. Tämänlaatuisen kampanjan/ohjelman tulisi olla kutsuva, inspiroiva ja osallistava.

Kaupunginjohtaja ja johto

- Hallinnoi kaupunginjohtajan asemaa sovittelijana. Kaupunginjohtaja esitetään usein puolueettomana osapuolena ja muiden yläpuolella olevana sovittelijana. Jos kaikki perustuu faktoihin ja normien mukaiseen viestintään, se ei auta kasvattamaan välimaastoa. Kaupunginjohtajan asema muiden osapuolten yläpuolella ja hänen kanssakäymisensä kummankin ääripään kanssa, voi herättää kritiikkiä kaikilta osapuolilta. Jos he keskittyvät polarisaation yllyttäjiin, on olemassa riski, että he astuvat vastakkainasettelun kentälle ja pahentavat sitä. Neutraalista sovittelijasta tulee usein syypää polarisaatiotilanteissa.
- Kaupunginjohtajan tulisi olla hyväksyttävä kaikille yhteisön sisäisille yhteisöille ja ryhmille. Hänet voidaan nähdä neutraalina, mutta kaupunginjohtajan rooli olisi tehokkaampi, jos häntä pidettäisiin kaikkien kaupunginjohtajana. Tämä koskee toimimista kansalaisten keskuudessa neuvottelijana sekä käytöksen että viestinnän kannalta välimaaston viitoittajana.

Vaikeat päätökset ja polarisaation alkusykäyksenä toimivat asiat

Polarisaatio on vihamielinen prosessi, jossa ihmiset käyttävät identiteettiä jakaakseen yhteiskunnan ryhmiin. Yleensä se vaatii jonkinlaisen alkusykäyksen, kuten maahanmuuttajien turvapaikan rakentamisen, keskustelun sosiaaliasuntokäytännöistä tai hyökkäyksen tai muun välikohtauksen. Polarisaation yllyttäjät yrittävät hyödyntää näitä mahdollisia alkusykäyksiä. Oli kyseessä sitten poliittinen päätös ottaa vastaan turvapaikanhakijoita tai pakolaisia, lupa moskeijan rakentamiseen tai jokin muu päätös aran asian suhteen, tätä päätöstä voidaan käyttää polarisaation polttoaineena. Se, miten käytäntöprosessi laaditaan, suoritetaan ja miten siitä viestitään, on avainasemassa.

Vaikeita asiakirjoja ja päätöksiä koskevien polarisaation riskien minimoiminen

- Ole avoin päätösprosessista, ongelmista ja rajoituksista. Onko kunnalla velvollisuus perustaa kiistelty laitos, ja onko ainut keskustelun arvoinen aihe se, miten se rakennetaan?
- Arvioi tilanteen dynamiikka. Ovatko huolet, viha ja pelot paikallisia vai tulevatko ne paikallisen tai alueellisen yhteisön ulkopuolelta?
- Ota huomioon mahdollisimman monet. Huolehdi vihaisista ja huolestuneista kansalaisista, vaikka he ilmaisisivat itsensä aggressiivisesti tai erittäin suoraan. Jos et huomioi asiaa, tilanne kärjistyy.

Polarisaation välttäminen keskustelulla

Tärkeitä oppitunteja koskien yleisten kokousten ja keskustelun järjestämistä paikallisista/alueellisista tapahtumista ja aiheista:

- Pysy tietoisena isoista julkisista tapahtumista suurissa tiloissa, jotka ovat avoimia kaikille, äläkä aseta ”tärkeitä ihmisiä” pöydän taakse. Polarisaatiota yllyttäjät saattavat käyttää tätä tilaisuutta puhuakseen välimaastossa oleville. On parempi, että tilassa on useita pieniä pöytiä, ja ihmiset toivotetaan tervetulleeksi henkilökohtaisesti, kun he saapuvat. Jos mahdollista, heidät tulisi kohdata pienimuotoisemmissa tilanteissa.
- Tiedosta se, että kokouksiin/keskusteluihin osallistuvat ihmiset ovat yleensä niitä, jotka ovat mukana koko tilanteessa ja tuskin muuttavat mieltään helposti. Yritä löytää ihmisiä, jotka eivät ole vielä osallistuneet keskusteluun tai joita ei ole kuultu, varsinkin siinä tapauksessa, että asia/tapahtuma, joka johti tai voisi johtaa polarisaatioon, koskee myös heitä.
- Älä jätä verkossa polarisaatiota yllyttäviä, vihaajia ja muita kovaäänisiä henkilöitä huomiotta. Pyydä esimerkiksi kaupunginjohtajaa, yhteisön poliisia tai sosiaalityöntekijää puhuttamaan näitä henkilöitä yllätyskotikäynnillä. Tässä tilanteessa tarvitsee vain soittaa ovikelloa ja pyytää ihmisiä puhumaan. He yllättyvät ja ymmärtävät, etteivät he voi huudella nimettöminä asioista, ja heistä voi tuntua siltä, että heitä kuunnellaan.

Hyviä käytäntöjä

Käytännöistä oppiminen

Sosiaalisten levottomuuksien valvonta Rinkebyssä, Ruotsissa

Rinkebyn aluetta ovat kohdanneet sosiaaliset levottomuudet. Saadaksesen kuvan siitä, mitä on tapahtumassa, kunta ja poliisit rakensivat valvontajärjestelmän antamaan päivittäisistä toimista tietoja liittyen sosiaalisiin levottomuuksiin. He käyttävät liikennevaloja metaforana: tänään tila on joko vihreä, keltainen tai punainen. Tutustu lukuun paikallisista hallinnoista, jos haluat lisätietoja.

*Käytännöistä oppiminen
Yhteisöseminaarit, Suomi*

Suomessa yhteisöseminaareja järjestetään paikallisella tasolla. Seminaarit tuovat samaan tilaan useita paikallisia toimijoita useilta julkisilta sektoreilta (lain ylläpito, sosiaalipalvelut, jne.), kansalaisjärjestöistä, jotka ovat erikoistuneet haavoittuvaisiin ryhmiin ja joilla on kokemusta paikallisista ennaltaehkäisytoimista, uskonnollisista yhteisöistä ja yhteisöön pohjautuvista järjestöistä. Tämä avaa ovia ruohonjuuritasolla kansalaisten pariin ja heidän luottamuksensa voittamiseksi. Seminaarit toimivat luottamusharjoitteina ja alustana yhdessä luotaville paikallisille käytännöille ja aloitteille. Seminaarin jälkeen paikalliset viranomaiset saavat tukea usean tahon henkilöistä koostuvalta ryhmältä ja toimintasuunnitelman. Tämän yhdessä luomisen tarkoituksena on avoimen, osallistavan ja osanottavan prosessin luominen kaikille osapuolille, mikä estää stigmojen syntymistä ja silmätikuksi ottamista esimerkiksi muslimiyhteisöissä. Tämä on myös tärkeää strategisen viestinnän näkökulmasta, kun polarisaatio radikalisoitumisen, äärimmäisen väkivallan ja ulkomaalaisten terroristitaistelijoiden paluun suhteen antavat vain hyvin kapean kuvan äärimmäisestä väkivallasta ilmiönä.

Poliisi ja polarisaation hallinta

Miksi polarisaatio on oleellista poliisin kannalta?

Polarisaatiolla on erittäin selviä seurauksia poliisille, eikä vain sen takia, että se voi johtaa julkisiin levottomuuksiin ja viharikoksiin, vaan siksi, että polarisaatiota lisäävät tahot nostavat ”heidät” valokeilaan uhkauksien, epäoikeudenmukaisuuksien, kaksoisstandardien ja turvallisuusriskien kanssa. Tästä syystä valtio ja poliisi tulevat mukaan kuvaan. Poliisin tehtävien hoitaminen, poliisit, jotka palvelevat ja suojelevat kaikkia ja pitävät yllä lakia (ja jotka nähdään ylläpitämässä lakia) – ovat avainasemassa. Voisi jopa sanoa, että onnistuminen rikollisuuden taltuttamiseen ja yhteisöjen suojelemiseen neutraalilla, ammattimaisella tavalla on ”kova lääke” polarisaation hoidossa. ”Pehmeä lääke” on taas yhteisön oma tarkkailu ja työskentely paikallisella ja usein henkilökohtaisella tasolla yhteenkuuluvuuden viestimiseksi, empatian näyttämiseksi ja suhteiden ja verkostojen luomiseksi. Nämä ovat ensimmäisiä keinoja polarisaatiota vastaan. Samalla poliisin tulee ymmärtää, että heidän toimillaan ja viestinnällään voi olla tärkeä osa polarisaation syntymisessä. Poliisi voi aikomattaan tekojensa kautta edesauttaa yhteisön ryhmien polarisaatiota tai ryhmien ja poliisin tai muiden viranomaisten välistä polarisaatiota.

Kun poliisit vastaavat asioihin ja tapahtumiin normaalisti, polarisaation hallinta keskittyy ennaltaehkäisyyn ja proaktiivisuuteen ennen kuin asiat ylittävät rikollisen kynnyksen. Polarisaatio voidaan kuvata sosiaalisena prosessina, joka ilmenee viharikoksina ja muina välikohtauksina. Poliisin tulee sen vuoksi ymmärtää oireita ja osata yhdistää vihjeet nähdäkseen, milloin polarisaatiota on mahdollisesti tapahtumassa. Ajattele vaikka Platon luulaa: kyse ei ole varjoista seinällä vaan asioista, jotka luovat varjot.

Poliisia ajatellen on olemassa kolme tärkeää toimea polarisaatiota koskien:

- estää polarisaation syntymistä yhteiskunnan eri ryhmien välillä
- tietää, miten toimia, kun polarisaatiota ja konflikteja tapahtuu vakavan tapahtuman antaman alkusysäyksen jälkeen
- vaikuttaa polarisoitumiseen poliisivoimien sisällä.

Mitä poliisit voivat tehdä estääkseen yhteiskunnan eri ryhmien välistä polarisaatiota?

Polarisaatioon valmistautuminen ja myöhempien yllätysten välttäminen

- Pyri näkemään polarisaatio ennen kuin se tapahtuu tarkkailemalla jännitteitä paikallisessa tai kansallisessa yhteisössä. Paikallisten toimijoiden verkosto, joka antaa tietoja arvioita suorittavalle keskukselle, voi olla avuksi. Mitä ihmiset miettivät? Kiinnitä huomiota muutoksiin ihmisten asenteissa ja näkökulmissa. Yhdistä nämä tietoihin, sosiaalisen median tarkkailuun ja niiden paikallisten, kansallisten tai maailmanlaajuisten tapahtumien, jotka voisivat vaikuttaa paikallisen polarisaation syntymiseen, arvioimiseen.
- Omaksu kokonaisvaltainen lähestymistapa, johon lukeutuu yhteisötiedustelun kerääminen.

- Arvioi tilanne konfliktien ja polarisaation kannalta. Ne liittyvät toisiinsa, mutta konfliktien ratkomiseksi tarvitaan erilaista otetta kuin polarisaation. Koeta tunnistaa polarisaatiota pahentavat ja siihen liittyvät ihmiset sekä maltillisemmat ihmiset ja ryhmät.
- Pyri havaitsemaan jännitteet ajoissa. Tarkkaile jännitteitä ryhmien välillä ja ongelmia eri identiteettiryhmien välillä.
Yhteisön poliisin tulisi havaita ja puuttua yhdessä kuntien ja kansalaisjärjestöjen kanssa negatiivisiin tunteisiin, jotka saattavat olla polarisaation merkki. Ne voivat liittyä viharikoksiin tai naapureiden välisiin riitoihin.
- Ota käyttöön usean tahon lähestymistapa, jossa on selkeä komentorakenne ja prosessi yhteistyökumppanien, kuten paikallisen viranomaisen, mukaan ottamista varten – ole selkeä johtoaseman suhteen (poliisi tutkimusta varten, paikallinen viranomainen yhteisön yhtenäisyyttä varten) ja pidä yhteisymmärryksen vuoksi ja toimintojen valvomiseksi säännöllisiä tapaamisia, joihin saadaan tietoja viimeisimmistä yhteisöjännityksen riskinarvioinneista.
- Organisoி tietoisuuden parantamiseksi pöydän ääressä tehtävä harjoitus pahenevasta polarisaatiosta, jossa ovat mukana alueen tärkeimmät toimijat. Laita heidät pohtimaan, miten valmistautuneita he ovat.
- Osallistu keskusteluihin kaikilla tasoilla, kuten naapurustossa, kaupungissa, alueella ja maassa (kansallinen turvallisuusneuvosto). Panosta kuuntelemiseen: mitä ihmiset pohtivat?
- Laadi mediastrategia, jossa avoimet käytännöt ja neutraalit poliisit ovat avainasemassa. Sosiaalisen median strategia on tärkeä, ja nopea vasteaika on tarpeen, kun halutaan hälventää myyttejä ja estää valeutisten leviäminen.

Polarisoitumisen eri tekijöiden ja dynamiikkojen kanssa toimiminen

- Poliisin tulisi työskennellä hartaasti ollakseen luotettavia ja neutraaleja, jotta he voivat esiintyä kentällä suojelijoina virastojen ja kansalaisten silmissä. Sen lisäksi, että he ovat neutraaleja, on tärkeää, että he ovat osallistavia, avuliaita ja tarjoavat turvaa. Tässä auttaa, jos heillä on ihmisten mielestä aktiivisesti avoimet käytännöt ja he reagoivat viharikoksiin.
- Poliisin tulee rakentaa kestäviä ja pitkäkestoisia verkostoja tiettyjen jännitteiden ja niihin liittyvien asioiden ympärille. Samanaikaisesti heidän tulee rakentaa suhteita tiettyihin ryhmiin tietyillä alueilla. Perusta verkosto useista näkökulmista.
- Etsi, havaitse ja ota yhteyttä ihmisiin, joilla on tekemistä asian kanssa. Toimi erilaisten roolien kanssa eri lailla:
 - Hallinnoi ajatuksella mahdollisia sovittelijoita poliisiverkostossa keskittämällä, jottei heistä tule syntipukkeja ja jotteivät he vain pahenna asioita.
 - Pidä mielessä, että julkinen keskustelu, jota käydään polarisaation pahentajien kanssa, voi antaa heille lisäpontta, kun se tehdään väärään aikaan tai väärässä ympäristössä.
 - Laadi strategia näitä henkilöitä ja muita aktiivisia ja polarisaation lisäämiseen liittyviä, pahoissa aikeissa (jännitteiden lisääminen, polarisaation lisääminen, väkivallan yleistäminen, jne.) olevia henkilöitä varten. Etsi kummastakin ryhmästä ja tunnista tietyt yksilöt. Sivuu tai marginalisoi heidät tai anna heille vastapaino, äläkä anna heille lisää uskottavuutta. ○ Puhe välimaastossa olevien asianomaisten kanssa. Tässä otetaan kohteeksi asianomaisia yksilöitä tiettyihin aiheisiin tai huoliin liittyen. Sellaisia kansalaisia, joilla on useita uskollisuuden kohteita ja jotka voivat vaikuttaa asiaan positiivisesti. Tällaiset yksilöt ovat uskottavia, ja poliisin tulisi pyrkiä muodostamaan liittoutumia heidän kanssaan. Ota yhteyttä epävirallisiin johtajiin ja yksilöihin tietyissä yhteisöissä. Näin on mahdollista saada tärkeitä lisätietoja virallisten edustajien reaktioiden lisäksi. Harkitse, josko keskittäisit viestinnän välimaastoa kohti – mitä aiheita ja huolia hiljaisella enemmistöllä on ja miten näitä voidaan käyttää hyväksi aiheen tai sävyn muuttamiseksi?
- Aktiivinen ja proaktiivinen mediastratégia on tarpeellinen – sosiaalinen media on avainasemassa. Se on tärkeässä asemassa myyttien hälventämisessä ja vale uutisten levittämisen ehkäisemisessä.
- Keskity mediajulkaisuissa positiivisiin poliisin toimiin, kuten tutkimuksiin, sekä yhteisön vaikutuksiin sen sijaan, että haastat ääripäitä.

Kuinka vastata polarisaation aiheuttamaan julkiseen häiriöön tai rikokseen

Vastaukset ovat samanlaisia kuin ne, joita käytetään järjestyksen palauttamiseen tai rikostutkinnan tai kriisinhallinnan toteuttamiseen. Vaikka konflikti ja rikollisuus voi liittyä tapaukseen, valittu lähestymistapa vaikuttaa polarisaatioon. On keskeistä pitää ihmiset turvassa, rakentaa luottamus uudelleen ja ylläpitää lakia.

Miten toimia, kun polarisaatio eskaloituu vakavaksi tapaukseksi

- Hallitse kriisiä ja suojele – välittömän vastauksen tulisi palauttaa järjestys, tarjota tukea ja ehkäistä enempää rikkeitä.
- Perusta selkeä komentorakenne ja prosessi yhteistyökumppanien, kuten kunnan mukaan ottamista varten – ole selkeä johtoaseman suhteen (poliisi tutkimusta varten, kunta yhteisön yhtenäisyyttä varten) ja pidä yhteisymmärryksen vuoksi ja toimintojen valvomiseksi säännöllisiä tapaamisia, joita tiedottaa viimeisin yhteisöjännityksen yhteenveto ja päivitetty riskinarviointi. Tämä tulisi tehdä ennen kriisin tapahtumista.
- Todisteiden saaminen – rikospaikkatutkinta, avaintodistajien tunnistaminen, lausuntojen kerääminen, epäiltyjen tunnistaminen, epäiltyjen hallinta – peruspoliisitoiminnan/-tutkintareaktion on jatkettava, jotta luottamus poliisiin voidaan pitää ennallaan ja jotta uhrista/uhreista voidaan pitää huolta.
- Yhteisöjännityksen valvonta – riskinhallintaa varten Sosiaalisen median valvonta on avainasemassa tarkan kuvan muodostamiseksi jännitteistä, jotta poliisi ei olisi tekemisissä ainoastaan pitkäkestoisten yhteisökontaktien kanssa, joilla saattaa olla oma lehmä ojassa puolella tai toisella. Omaksu kokonaisvaltainen lähestymistapa, yhteisötiedustelun kerääminen mukaan lukien.
- Kriisien aikana radikalisaation partaalla olevien ryhmien ja yksilöiden tarkka valvonta voi olla erittäin valaisevaa.
- Tunnista tapauksen tausta, mukaan lukien mikä tahansa tietty alkutekijä, jotta enempää alkutekijöitä voidaan ennakoida.
- Omaksu aktiivinen viestintästrategia. Sisällytä puitteet, äänensävy ja viesti ja käytä terävää kieltä ja sanoja onnettomuuksiin ja ongelmiin liittyen (stereotyyppiat, ennakkoasenteet). Varmista, että sinulla on oma tarinasi ennen kuin media luo sen sinulle.
- Varo polarisaation ruokkimista lähestymistavassasi ja eritoten viestinnässäsi, mieti neljää muutostekijää.
- Tee sovittavia viestejä, joissa ylistät hyviä tekoja molemmilla puolilla ja näytä empatiaa. Toimimalla näin tuet välimaaston ryhmiä.
- Harkitse, miten käyttää resursseja parhaiten: onko parasta hyödyntää poliiseja, joilla on taustaa kyseisestä yhteisöstä, vai tulisiko tätä vältellä, jotta ei ajateltaisi, että poliisi on puolueellinen? Tarvitaan varovaisuutta, ja vastaus tulee valita tapauksen olosuhteiden mukaan.

Poliisin sisäinen polarisaatio kollegojen kesken

Poliiseilla on yllään univormu. Mutta tämän univormun alla on ihminen, jolla on joskus voimakkaita tunteita, joita voimistaa poliisin päivittäiset työkokemukset. Valitettavasti ei ole ennenkuulumatonta, että poliisi ilmaisee henkilökohtaisia suvaitsemattomia tai polarisoivia näkemyksiään. Univormulliseen poliisikulttuuriin kuuluu paljon vitsejä esimerkiksi rodusta ja seksuaalisuudesta.

Ensimmäinen puolustus polarisaatiota vastaan ja varmistamaan, että poliisi on tehokas toimija polarisaation hallinnassa paikallisella alueella, on ammattimainen poliisijärjestö. Poliisin on toimittava, ja mielletävä toimivan, puolueettomasti. Heidän on palveltava ja suojeltava kaikkia.

Käytännöistä oppiminen

Mitä ryhmän johtaja voi tehdä kohdatessaan polarisaatiota ryhmässään? (Alankomaat)

Bart Brandsman polarisaation hallintamenetelmä kehottaa ryhmän johtajia seuraamaan kolmivaiheista lähestymistapaa polarisaation ilmetessä ryhmän sisällä:

- 1. Kollegat kutsutaan jakamaan näkemyksensä. Tämä tarkoittaa tutkimista, ei keskustelua. Moraalista tuomiota ei ole. Osallistujien ei tulisi moralisoida tai tuomita, vaan kysyä kollegoiltaan kysymyksiä. Kysymysten kysyminen vetää ihmisiä välimaastoa kohti, kun taas tuomitseminen työntää ihmisiä ääripäitä kohti.*
- 2. Perusteellisen ja yleisen keskustelun poliisin ammatillisesta roolista tulisi tehdä selväksi: "tässä ei ole kyse henkilökohtaisista mielipiteistä, ei vasemmasta tai oikeasta. Olemme puolueettomia ja meidän on kohdeltava kaikkia kansalaisia tasavertaisesti ja tarjota turvaa ja suojaa kaikille." Kysy kollegoilta, minkälaista käytöstä tarvitaan ammatillisen normin saavuttamiseksi.*
- 3. Kun he ovat hyväksyneet vaiheen 2 seuraukset, kollegat kutsutaan, viimeisenä askeleena, siirtämään nämä jaetut ja sovitut normit ja käyttäytymismallit omaan tilanteeseensa: mitä se tarkoittaa heidän kaupungissaan tai kylässään? Mitä on meneillään? Miten erilaisia toimijoita tulisi lähestyä? Alankomaissa Brandsman tapa ymmärtää ja hallita polarisaatiota on käännetty poliisille koulutetuksi lähestymistavaksi.*

Miten rakentaa ammattimainen ja terveellinen, polarisaatiota kestävä poliisikulttuuri

Vaikka ammattimainen kulttuuri on esitelty Polarisaation hallintaoppaassa, se on itse asiassa pakko mille tahansa poliisijärjestölle, joka haluaa toimia kaikkia suojelevana ja palvelevana ammatillisena järjestönä. Polarisaatio on yksi syy lisää kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin:

- Johtajuuteen, joka on keskeisessä asemassa ammatillisten standardien, ydinarvojen ja poliisijärjestön sisäisen eheyden asettamisessa. Kouluttamaan johtajia polarisaatiossa.
- Käsittelemään stereotyyppioita ja ennakkoluuloja koulutusympäristössä.
- Käsittelemään polarisoivan käytöksen ensimmäisiä merkkejä. Pitämään yksityisiä puhutteluja, jotta voidaan vältellä julkisuuden antamista yllyttäjän näkemyksille ja viesteille. Partioimaan kyseessä olevan poliisin kanssa ja rajojen asettaminen:
Ammattitaitoon. Työharjoitteluun ja ryhmien sisäiseen dialogiin. Miten moraalisia dilemmoja tulisi käsitellä? Mitkä ovat parhaita tapoja tulla toimeen vaikeuksien kanssa

yksilön identiteettiä ja puolueettoman poliisin tehtäviä koskien? Tämä ei ole helppoa: joskus se on hyvin monimutkaista. Nämä ongelmat vaativat dialogia.

Käytännöistä oppiminen

Polarisaation hallinta poliisin toimesta, Alankomaat

Kesällä 2015 pakolaiskriisi ollessa huipussaan suvaitsemattomuus, ennakkoluulot ja vihapuhe levisivät laajalle sosiaalisessa mediassa. Suurta osaa käytetystä kielestä voitiin pitää loukkaavana tai vähintään suvaitsemattomuutta tai polarisaatiota ruokkivana. Useassa tapauksessa näiden äänekkäiden puhujien henkilöllisyys voitiin päätellä, ja yhteisön poliisi vieraili heidän kotonaan, ei aloittaakseen tutkintaa tai muita oikeustoimia varten, vaan varmistaakseen, että yksilöt ymmärsivät, että ei ole oikein loukata ja pelotella muita näppäimistön takana piileskellen. Asiat netissä. Sama lähestymistapa on ollut tiettyjen kaupunkien pormestarien käytössä. Esimerkiksi Goudan pormestari koputti noin 10 vihaisen ja huolestuneen kansalaisen oveen ja keskusteli heidän kanssaan. Tämä rauhoitti tilannetta.

Käytännöistä oppiminen

Kansallinen yhteisöjänniteryhmä (NCTT, Yhdistynyt kuningaskunta)

Yhdistyneen kuningaskunnan NCTT on kansallinen poliisiviranomaisten ryhmä, joka käyttää viikoittain yksittäisten poliisivoimien antamia tietoja valvoakseen, arvioidakseen ja tiedottaakseen sopivasta vastauksesta yhteisöjännitteen muutoksiin. Yhteisöjännitteet arvioidaan paikallisesti tarkastellen tietoa neljästä lähteestä: 1) poliisivoiman tiedostelu 2) yhteisön toiminta 3) avoimet lähteet (uutiset, blogit, akateemiset julkaisut, jne.) 4) sosiaalinen media (välitön vastaus)

Arviointi johtaa kansalliseen asiakirjaan, joka lähetetään kaikille poliisivoimille ja oleellisille hallituksen yksiköille. Raportit tarjoavat kolmivaiheisen EEP-arvioinnin:

- *Experienced (kokenut): miltä yhteisöistä tuntuu?*
- *Evidenced (todistettu): mitä on tapahtunut tai tapahtuu parhaillaan?*
- *Potential (mahdollisuus): mitä saattaa tapahtua tai millä on mahdollisuus tapahtua?*

Yksi yhteyspiste määrätään jokaiselle alueelle kehittämään paikallisia yhteisöjänniteyhteenvetoja, jotta voidaan varmistaa, että tämä toimi asetetaan etusijalle, ja rohkaisemaan poliisia ja sen kumppaneita lisäämään oleellista tietoa prosessiin.

Koulutus ja polarisaation hallinta

Miksi polarisaatio on oleellista koulutuksen kannalta?

Koulut kohtaavat polarisaatiota säännöllisesti. Samalla kun opettajat kohtaavat polarisoituneita tilanteita luokkahuoneissaan tai näkevät oppilaiden jakautuvan ryhmiin pihalla, koulujen rehtorit käsittelevät polarisaatiota opettajien huoneessa ja laajemmassa koulu yhteisössä. Mutta milloin tilanteesta tulee liian polarisoitunut? Onko se ongelma, jos oppilaat seisovat eri ryhmissä koulun pihalla? Onko leikkiminen tai jopa provosointi identiteettiin tai alakulttuuriin liittyen osa aikuistumista? Ja emmekö halua rohkaista nuoria käyttämään ääntään ja keskustelemaan avoimesti heitä kiinnostavista asioista, vaikka heillä olisikin ääriajatuksia? Mihin raja tulisi vetää? Milloin koulun rehtorista tulee liiaksi pormestari tai poliisi ”pelkän” koulun johtajan sijaan?

Tässä kappaleessa kuvataan polarisaatiota luokkahuoneen, koulun ja ympäristön tasolla, ja tarjotaan ohjeita siitä, miten käsitellä polarisaatiota jokaisella tasolla.

Miten ehkäistä polarisaatiota luokkahuoneen tasolla

Opettajia tulee valmentaa käsittelemään polarisaatiota. He tapaavat oppilaansa joka päivä ja ovat ensimmäisiä, jotka kohtaavat oppilaiden polarisoivien kommenttien haasteen. He ovat lisäksi ensimmäisiä, joilla on mahdollisuus varmistaa, ettei pieni tapaus muutu suuremmaksi ongelmaksi.

Opettajilla on kuitenkin myös haasteenaan polarisaatio, joka saattaa jäädä joiltakin huomaamatta, sillä se tapahtuu hiljaisuudessa. Kuten se on kuvattu koulutusohjelmia käsittelevässä oppaassa ”RAN EDU Guide on training programmes”, opettajat tarvitsevat tiettyjä perustaitoja varmistukseksi, että he ovat sekä voimaantuneita että kestäviä. Näihin kuuluu: oman näkemyksen, arvojen, vahvuuksien ja rajojen tiedostaminen, vuorovaikutustaidot sekä kyky keskustella oikean maailman ongelmista luokkahuoneessa.

Kuten oppaassa Kiistanalaisista aiheista opetus¹⁴ kuvataan, opettajat voivat omaksua eri rooleja luokkahuoneessa, kuten puolueeton puheenjohtaja, pahalaisen asianajaja tai liittolainen. Kasvavan polarisaation vuoksi on erityisen tärkeää, että opettaja valitsee oikean roolin ja luo hyvän ympäristön dialogille, jotta oppilaat tuntevat olonsa turvalliseksi ja mukavaksi. Opettajien tulisi kuulla kaikkia oppilaita ja antaa heidän jakaa tunteensa.

¹⁴ Linkki oppaaseen Kiistanalaisista aiheista opetus:

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806948b6>

Miten opettajat voivat luoda oikeanlaisen ympäristön ehkäistäkseen tai käsitelläkseen polarisaatiota?

- Luo ja kehitä jaettujen arvojen pohjalta luokkahuoneessa. Kaikilla oppilailla ei tarvitse olla samat arvot, mutta on avuksi, kun tietyt arvot, kuten tasa-arvo, jaetaan. Nämä arvot heijastavat myös luokkahuoneen pienoisyyhteiskuntaa.
- Aseta selkeät säännöt. Muiden tulee kuunnella jonkun puhuessa. Tämä vaatii opettajalta puheenjohtajan taitoja.
- Näytä empatiaa opettajana sen sijaan, että yrittäisit jatkuvasti voittaa oppilaat puolellesi. Yritä selvittää, miksi oppilaat sanovat mitä sanovat ja mikä piilee heidän väitteensä takana.
- Ole valmiina kohtaamaan konfliktit ja valmistaudu käsittelemään niitä. Tarjoa turvallinen ympäristö tätä varten. Keskustelu arkaluontoisista aiheista vie aikaa, joten älä yritä ahtaa sitä viiteen minuuttiin. Saattaa olla viisasta järjestää säännöllisiä väittelyjä luokkahuoneessa.
- Anna jollekulle jokaisessa luokassa vastuu polarisaatio-ongelmista. Tämän oppilaan tulisi edustaa luokkaa ja puhua opettajalle ongelmien ilmetessä, jotta he voivat keksiä yhdessä ratkaisuja.
- Sovella aktiivisesti koulun sääntöjä ja yhteisiä arvoja oppitunneillasi, eritoten vaikeissa tilanteissa.
- Käytä Bart Brandsman mallia polarisaatiosta keskustelemiseen luokkahuoneessasi. Maltillista versiota voidaan tarvita, eritoten nuoremmille oppilaille. Tämä malli antaa sinulle ja oppilaille tarvittavan sanaston polarisaatiosta keskustelemiseen sekä sen huomaamiseen sen tapahtuessa.
- Opettajana sinun tulisi opettaa ainetta, ja tämä on oppituntiesi pääpainopiste. Mutta sinun ei tulisi koskaan unohtaa suhdettasi oppilaisiin, ja että joskus tarvitaan aikalisää.
- Tony Blair Institute for Global Change on tuottanut mielenkiintoisia vinkkejä dialogia varten: http://tonyblairfaithfoundation.org/sites/default/files/Essentials-of-Dialogue_0.pdf

Kuinka tunnistaa polarisaatio opettajana

- Jos oppilaat eivät kuuntele toisiaan tai eivät halua fyysisesti istua toistensa vieressä, saattaa olla hyvä pitää avoin keskustelu, sillä kyseessä saattaa olla polarisaatio.

Miten ehkäistä polarisaatiota koulun tasolla

Sen lisäksi, että polarisaatiota tapahtuu luokkahuoneessa, sitä voi myös tapahtua koulun tasolla tai jopa koulun työntekijöiden välillä tai opettajien huoneessa. Jotta tätä polarisaatiota voidaan ehkäistä, on tärkeää, että investoidaan välimaastoon, ja että sisällyttämistä tuetaan poissulun sijaan. Koulun henkilöstön tulisi myös työskennellä läheisesti joukkueena samoja sääntöjä ja koulun eetosta seuraten.

Miten ehkäistä polarisaatiota koulun tasolla

- Koulun rehtorina sinun tulisi sijoittua välimaastoon. Sijoita koulun kulttuuriin ja eetokseen, esimerkiksi kouluttamalla henkilöstöä näistä aiheista. Koulun arvojen tulisi olla selkeät kaikille koulun henkilöstölle ja oppilaille.
- Koulun rehtorina sinun tulisi olla kaikille selkeä koulun säännöistä.
- Ole valpas! Seuraa opettajien huonetta: istuvatko opettajat aina erikseen tietyissä ryhmissä? Voi olla myös hyvä ajatus keskustella tästä havainnosta heidän kanssaan. Voit tuoda mukaan myös puolueettoman havainnoijan.
- Käytä hyväksesi tapaustutkimuksia keskustellaksesi polarisaation eri tasoista ryhmäsi kanssa.
- Opeta konfliktin ratkaisukykyä ja demokraattisia arvoja kaikille oppilaille.
- Varmista, että työstät säännöllisesti tiiminrakentamista, esimerkiksi ottamalla käyttöön tiiminrakennustöitä. Tämä varmistaa vahvat yhteydet ryhmän sisällä ja auttaa yhteisten päämäärien asettamisessa.

Miten työskennellä parhaiten vanhempien kanssa polarisaation ehkäisemiseksi

- Varmista, että vanhemmat ymmärtävät lapsensa koulun arvot ja eetoksen. Voit keskustella niistä koulun rehtorina vanhempien kanssa heidän lapsensa rekisteröityessä. Voit myös etsiä mahdollisuuksia, kuten vanhempainillat, vahvistaaksesi niitä arvoja (tai niiden tiedostamista).
- Vanhemmat ovat keskeinen välimaaston ryhmä. Koulut voivat ryhtyä keskusteluun heidän kanssaan jaetusta mielenkiinnosta sen varmistamiseksi, että koulu tarjoaa turvallisen ja inspiroivan yhteisön, jossa heidän lapsensa voi oppia: ”Miten me, koulu ja vanhemmat, edesautamme tätä yhdessä?”
- Pelinmuutostaktiikoilla voi hyvin hallinnoida *ylyttäjätyyppin* vanhempia. Ensimmäinen taktiikka on:
he yrittävät pelata polarisaatiopeliään, joten älä anna heille siihen lavaa. Haasta heidät suljetussa, yksityisessä ja vähemmän julkisessa tilassa, jolloin heillä ei ole julkista alustaa josta käsin polarisoida.

Miten estää polarisaatiota kouluissa pysymällä silti osana paikallisyhteisöä

Vaikka koulu on itsessään yhteisö, ei se kuitenkaan ole eristyksissä. Kouluilla on yhteys kumppaneihinsa, ympäristöön ja ylipäätään yhteiskuntaan. Kouluaktiiviteettien levittäminen koulun porttien ulkopuolelle on myös pedagogisesti mielekästä: näin toiminta pysyy relevanttina oikeassa maailmassa, jossa opiskelijoiden kodit ja naapurit ovat.

Ongelmallista polarisaatiota hoidettaessa koulujen saattaa olla pakko myös kestää ympäristön paineita, erityisesti jos sekin on polarisoitunut ja vaikuttaa kouluun sekä koulun ilmastoon. Jotta ne voisivat olla valmiita polarisaation porttien sisä- ja ulkopuolella, koulujen pitää aktiivisesti rakentaa luottamussuhteita kumppaneihinsa. Tätä olisi paras tehdä rauhan aikana, ennen kuin polarisaatio nostaa päätään.

Valmistaudu odottamattomaan turbulenssiin. Koulujen on ehkä pakko tunnistaa ”oikeat” kumppanit ja motivoida heitä investoimaan suhteeseen. Haastavaa voi myös olla oikean äänensävyyn löytäminen kommunikoidessa vanhempien, kumppanien ja laajemminkin yhteisön kanssa. Vaikka koulut joutuvat haasteiden kanssa kasvokkain eivätkä voi muuttaa yhteiskuntaa, ne voivat toisaalta muuttaa käyttäytymistään yhteiskunnan suhteen ja levittää tietoisuutta polarisaation käsittelykeinoista.

Miten työskennellä oikein useiden toimijoiden kanssa

- Korjaa katto kesällä eli ole valmiina!
- Käytä edellisiä kontakteja sekä toimijoiden välisiä verkostoja hyödyksesi ja ota yhteyttä esimerkiksi majoitustoimistoihin, urheilukerhoihin, nuorisotyöntekijöihin, kuntaan ja poliisiin. Esittele koulu yhteistyökumppanina, jolla on paras asema käydä dialogia nuorison ja heidän vanhempiensa kanssa.
- Käy lyhyt työpaja, jossa näytät kuvitteellisen mutta mahdollisen tilanteen. Selvitä, voiko joku ottaa yhteyttä alueen asianmukaisiin toimijoihin.
- Perusta useiden alojen toimijoiden välinen työryhmä, johon kuuluu vaikka paikallisia viranomaisia, perheryhmiä ja poliisi. Näin ihmiset näkevät helpommin asiat eri silmin. Työryhmällä tulee olla yhteinen päämäärä ja yhteinen terminologia. On erittäin tärkeää käyttää oikeita sanoja ja vaihtaa äänensävyä, kun on aika hieman viilentyä.
- Motivoi erilaisia yhteistyökumppaneita liittymään työryhmään.
- Etsi ja valitse oikeat henkilöt ja edustajat, kuten jo RAN-verkostoon kuuluvat ammattilaiset.
- Keskity ”vakuuttajien” ja ”yhdistäjien” löytämiseen.
- Luo yhteyksiä käymällä epävirallista keskustelua yhteisistä kiinnostuksen aiheista.
- Todista työryhmän olevan osa todellisuutta ja luo tunne kiireellisyydestä.
- Huomioi, ettei kaikkien tarvitse olla mukana, vaan ryhmän pitäisi olla mahdollisimman pieni.

Miten käyttää somea

- Käytä sosiaalista mediaa kommunikointikeinona ulkomaailman kanssa ja näe polarisoimaton keskijoukko kohdeyleisönä. Twitter-tilistä voi olla hyötyä kouluun vaikuttavien tapahtumien vaihtoehtoisia tarinoita varten. Facebook-tiliä voi käyttää alustana koulun arvoista tiedottamiseen sekä verkkoyhteisön luomiseen.

Miten tehdä yhteistyötä muiden koulujen kanssa

- Käynnistä kaksosprojekteja alueen koulujen välillä, esimerkiksi oppilasvaihtojen ja yhteisten hankkeiden kautta. Projektit antavat kouluille tilaisuuden osallistua sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen ja lievittää monissa koulun osissa ilmenevää erottelua. Tämän kaltaiset aloitteet saattavat myös auttaa oppilaita arvostamaan kulttuurien ja yhteiskunnan monimuotoisuutta.

Käytännöistä oppiminen

Polarisaation käsittely koulu- ja luokkatasolla, Belgia

Antwerpenin kuninkaallinen ateneum on kohdannut erinäisiä polarisaatiopiikkejä, joilla on ollut vaikutus koulun ilmastoon. Tämän kohtaamiseksi alettiin keskittymään mielipiteiden välimaastoon. Koulu on tehnyt aloitteita, muun muassa luonut yhteisten arvojen listan, käyttänyt dialogia kulttuurien ja uskontojen välillä ja keskittynyt aktiiviseen kansalaisuuteen.

Turkin epäonnistuneen vallankaappausyrityksen jälkeen uudenlainen polarisaatio kiihtyi: Gülenin kannattajat vastaan Erdoğanin. Näin koulu päätti panostaa kaikkien opettajien depolarisaatiokoulutukseen ja keskittyi aiempaa enemmän historianopetukseen, mukaan lukien lisäämällä erityisen koulupäivän Turkin imperiumin (ottomaanivaltakunnan) historiasta. 10 opettajan/avainhenkilön ryhmä osallistui Bart Brandsma -malliin perustuvaan kahden päivän intensiiviseen koulutusohjelmaan. Luokkatasolla kaikille opettajille painotettiin mallin ymmärtämisen tärkeyttä sekä polarisaation pelotonta kohtaamista. Tällaisten ongelmien kohtaamiseen ei tarvita paljon erityistietoa, vaan jo pelkkä mallin soveltaminen ja sopivat kommunikaatiotaidot auttavat opettajia.

Käytännöistä oppiminen

Polarisaation hoitaminen kiistanalaisia asioita opettamalla, käytännön opas

Polarisaation estämiseksi opettajien pitää osata käsitellä kiistanalaisia asioita luokassa. Opas nimeltä "[Kiistanalaisten asioiden opettaminen](#)" antaa opettajille käytännön tietotaitoja. Opas opastaa opettajia esimerkiksi kiistanalaisten asioiden tuomisessa luokkaan, ja kiistanalaisten asioiden opetusmenetelmissä sekä antaa neuvoja keskusteluiden pohdintaan ja arviointiin. Opas havainnollistaa myös perustavanlaatuisiin taitoihin panostamisen hyödyn ammattilaistason tehokkuuden ja voimaantuneiden opettajien luomisessa.

Käytännöistä oppiminen

Polarisaation hoitaminen poliisiyhteistyön kautta, Ruotsi

Rinkebyn koulu sijaitsee yhdessä Tukholman köyhimmistä alueista ja naapurustossa asuu ihmisiä monenlaisista kulttuuritaustoista. Alue kärsii monista haasteista ja on tunnettu yhteiskunnallisesta levottomuudesta. Koulu, poliisi ja kunta tekevät tiivistä yhteistyötä näiden haasteiden kohtaamiseksi. Ne pitävät toisensa ajan tasalla päivittäin naapuruston jännitetasoista käyttäen liikennevalosysteemiä: onko tilanne vihreä, keltainen vai punainen?

Nuoriso, perheet ja kommunikaatio sekä polarisaation hallinta

Miksi polarisaatio on oleellista yhteisöille, nuorisolle ja heidän kanssaan työskenteleville?

Polarisaation ”me ja he” lisää erottelua, suvaitsemattomuutta, vihamielisyyttä ja lopulta jopa viharikoksia sekä ääriajattelua *yhteiskuntaryhmien välillä* ja yhteisöissä. Polarisaation ulkopuolelle jää välimaasto, joka on kokoelma osittain päällekkäisiä yhteisöjä. Näillä ihmisillä on moniulotteisia identiteettejä sekä uskollisuuksia.

Yhteisöt ovat mahdollinen kohderyhmä tai jopa mahdollisia uhreja polarisaatiolle, mutta ne voivat yhtä hyvin olla vastustuskykyisiä ja kestäviä muutoksentakijöitä. Yhteisöillä, nuorisoryhmillä ja ammattilaisilla voi olla tilaisuus voimaannuttaa ja tukea yhteisöjä ja nuorisoa.

Keskitymme neljään eri ryhmään, joilla on kullakin haasteensa ja mahdollisuutensa:

1. Yhteisöt ja uskonnolliset ryhmät;
2. Äidit, isät ja mahdolliset välimaaston tukipilarit;
3. Nuoriso;
4. Yhteisöjen ja nuorison kanssa työskentelevät ammattilaiset.

Yhteisöjen ja uskonnollisten ryhmien rooli

Vaikka hallitusten ja viranomaisten pitää tehdä kaikkensa polarisaation, ääriajattelun ja radikalisaation estämiseksi, näitä ongelmia ei kuitenkaan voi tehokkaasti hoitaa ilman yhteisöjen osallistumista. Ääriajattelu ja polarisaatio kukoistavat, kun yhteisöt eivät itse haasta niitä, jotka pyrkivät radikalisoimaan muita. Joissakin yhteisöissä on syvälle juurtunut luottamuksen puute hallitusta, poliisia ja viranomaisia kohtaan. Näissä olosuhteissa on vaikea rakentaa onnistuneeseen lähestymistapaan tarvittavaa yhteistyötä ja kumppanuutta. Yhteisöjen voimaannuttamiseen ja osallistamiseen panostaminen on avainasemassa polarisaation ja radikalisaation estämisessä. Tärkein kysymys onkin, miten tämä tehokkaasti saavutetaan.

On peitottava monia haasteita yhteisöjen tehokkaasti osallistamiseksi ja kestävyuden rakentamiseksi¹⁵: yhteisöillä ei välttämättä ole turvallista tilaa dialogin rakentamiseksi; niissä saattaa olla pelkoa stigmatisoinnista tai poliisin ja median läsnäolosta; ne eivät ehkä tunne olevansa viranomaisten huomioimia; niillä ei ole pääsyä uskottavaan tietoon ja luottamus viranomaisiin puuttuu. On myös tärkeää huomata yhteisöjen olevien monimuotoisia ja niiden rajojen olevan liikkuvia.

Nämä haasteet voidaan kuitenkin peitota. Yhteisön äänet ja kyvyt tulee ottaa käyttöön rakentamaan vastustuskykyä polarisaatiolta yhteisöjen välillä ja sisällä toimintaryhmien, yhteisöorganisaatioiden ja dialogiprojektien kautta. On siis tärkeää opettaa yhteisöjä jatkuvasti ja vahvistaa niiden puolustusta polarisoivia ääriajatusmalleja vastaan. On myös elintärkeää voimaannuttaa yhteisön johtajia välimaaston huolten esiin tuomiseksi. Yhteisöt ja niiden johtajat ovat avoimempia vuoropuhelulle polarisaation myöhemmissä vaiheissa, jos suhde on jo olemassa. Luottamussuhteen rakentaminen vaatii aikaa ja vaivaa.

¹⁵ RAN YF&C:n jälkiasiakirja ”Strengthening community resilience to polarisation and radicalisation” Lontoo, 29.–30.6.2017

Miten rakentaa kestäviä organisaatioita ja kasvattaa välimaastoa

- Kuunteleminen on erittäin tärkeää osallistamisen ja luottamuksen rakentamisessa yhteisöjen sisällä ja välillä. Avainasemassa ovat pitkäikäiset suhteet. Pitkän tähtäimen suhteet ovat paljon tehokkaampia kuin pelkästään yhden tapahtuman takia perustetut.
- Tunnista ja investoi suhteisiin yhteisöjen aitojen johtajien kanssa. Yhteisö ei välttämättä aina identifioi helppojen valintojen, kuten kirkollisten johtajien tai imaamien, kanssa.
- Ota mukaan viralliset ja epäviralliset organisaatiot sekä alayhteisöt. Huomioi yhteisöjen sisäinen monimuotoisuus ja tunnista niiden tärkeimmät arvot.
- Käsittele organisaatioita empatiakykyisesti ja sovittelevasti. Keskity jakavien aiheiden sijaan asioihin, joista ihmiset välittävät.
- Jos et saa yhteyttä tiettyyn yhteisöön, vaihda asennetta tai aihetta. Esimerkiksi: maahanmuuttajayhteisö ei kenties samaistu valtioon, mutta he voivat samaistua naapurustoon. Samat ihmiset kuuluvat eri yhteisöihin, ja voit käyttää tätä hyödyksesi.

Käytännöistä oppiminen

Transformatiiviset dialogipiirit, Irlanti

Helpotettujen [dialogipiirien avulla](#) ihmiset eri taustoista (kuten puolisoillaisten järjestöjen entiset jäsenet tai poliittiseen väkivaltaan joutumisen vaarassa olevat nuoret) saavat tilan jakaa tarinansa. Sisään tullessa he eivät luota toisiinsa, mutta projektin ja tilan turvallisuuden kautta heitä kannustetaan luottamaan prosessiin.

Vuoropuheluprosessi kannustaa ihmisiä pohtimaan kriittisesti omia ja yhteisöjensä matkoja syväkuuntelukokemuksen kautta. Miksi ihmiset osallistuvat ja miten se on vaikuttanut heidän ja muiden elämiin?

Käytännöistä oppiminen

Yhteisödialogit, Suomi

Kirkon ulkomaanapu järjestää yhteisödialogeja parantaakseen yhteistyötä kaupunkien, viranomaisten ja yhteisöjen välillä estääkseen väkivaltaista ekstremismia sekä tukeakseen perheitä ja integraatiota. Poliisi, sosiaali- ja nuorisopalvelut, opetus- ja terveydenhuoltosektorit, uskonnolliset yhteisöt ja kansalaisjärjestöt otetaan mukaan osallistavaan prosessiin estämään stigmatisaatiota ja välttämään tiettyjen ryhmien "maalitauluttamista".

Äitien, isien ja muiden mahdollisten välimaaston tukipilarien rooli

Vanhemmat välittävät ympäristöstä, jossa heidän lapsensa elävät. Vaikka ihmiset saattavat olla eri mieltä monista asioista, toivo turvallisesta ja rauhallisesta yhteisöstä heille itselleen ja heidän lapsilleen on kaikille yhteinen. Sama pätee kauppoihin, urheiluseuroihin ja muihin, jotka haluavat turvallisen ja rauhallisen ympäristön. Muuttamalla yleisöä, asennoimalla itsesi välimaastoon ja puhuttelemalla vanhempia ja muita naapuruston jäseniä kyseisistä kiinnostuskohteista voit ylittää polarisaatiopelin.

Miten osallistaa äidit ja isät

- Käsittele heitä asukkaina ja vanhempina, jotka asuvat alueella ja haluavat lapsilleen parasta.
- Kun identiteettipolarisaatioon yllytetään, voidaan hyödyntää näitä yhteisiä kiintopisteitä, kuten perheen hallinnoimista (tämä on pelinmuutostaktiikka ”aiheenvaihto”).
- Saa vanhemmat tiedostamaan vahvuutensa ja kapasiteettinsa, myönteisen vaikutuksen, jonka he voivat aiheuttaa perheessään ja yhteisössään, sekä miten he voivat hyödyntää tätä potentiaalia. Tämä on käänteentekevää itsetunnon rakentamisessa ja voimaannuttaessa vanhempia toimimaan.
- Tue vanhempia, kun he toimivat, äläkä yritä ohjata heidän pyrkimyksiään. Ole hellävarainen ja näytä sovittavaa asennetta ja käytöstä.
- Pidä koko pienenä äläkä pelkää toimia etnisten tai muuten homogeenisten ryhmien kanssa, kunhan näin toimiminen auttaa yhteistyötä muiden välimaaston ryhmien kanssa. Rauhallinen yhteiselo riittää.

Käytännöistä oppiminen

Äitikoulu, Itävalta

[Äitikoulumalli](#) on urauurtava ennaltaehkäisevä ohjelma, jolla on perhe keskiössä ja jonka tarkoitus on estää nuorten radikalisoitumista. Malli tuo yhteen huolestuneita ja aiheelle altistuneita äitejä vahvistaakseen heidän yksilöllisiä kykyjään ja tunnelukutaitojaan vastataksaan ja käsitelläkseen heidän lastensa altistumista ääriajattelun vaikutuksille. Äitien tunneside heidän lapsiinsa asettaa heidät hyvään asemaan ottamaan takaisin värvääjien avaintyökalut — he antavat aikaansa, kuuntelevat, empatisoivat sekä toimivat tunneankkurina. Äidit tarvitsevat rakenteellista ja tunnetason tukea saadakseen takaisin yhteytensä lapsiinsa murrosiän kuohuissa.

Nuorison osallistaminen

Nuoret ovat erityisen haavoittuvaisia polarisaation edessä, sillä polarisaatio pohjaa ajatusrakenteena identiteettiin. Aikuistuminen tarkoittaa identiteeteillä kokeilua ja ala- sekä vastakulttuurien kehittämistä. Provosoiminen, rajojen kokeilu ja tottelemattomuus on kaikki normaalia ja jopa tarpeellista murrosikäisille. On siis hyvin tärkeää luoda turvallisia tiloja, joissa nuoret voivat testata mielipiteitään, keskustella avoimesti ja oppia muista alakulttuureista. Turvalliset tilat yhdistettynä kasvatuksellisiin ohjelmiin antavat nuorten kriittisen ajattelun kyvylle suuren piristysruiskeen, ja tämä kyky on loppukädessä paras puolustuskeino polarisaatiota ja ääriajattelua vastaan.

Miten osallistaa nuoriso

- Yksi nuorisotyöntekijöiden vanhimmista nikseistä on luoda eri alakulttuurien jäsenille mahdollisuuksia tavata toisiaan. Tämä on hyödyksi vain polarisaation ehkäisyvaiheessa.
- Tunnusta nuorison voimaannuttamisen ja osallistamisen tärkeys: nuoria pitää haastaa löytämään oma äänensä, ymmärtämään mitä he itse haluavat ja ilmaisemaan mielipiteitään.
- Nuorison kanssa työskentelevien tulee ymmärtää heidän päivittäinen todellisuutensa. Työntekijöiden pitää tuntea murrosikäisten maailma syvällisesti, mukaan lukien internet-verkostot ja erityisesti heidän ajankohtaiset tarpeensa ja mielenkiinnon kohteensa.
- Mieti tarkkaan, kenet otat mukaan. Otatko oikeasti haavoittuvaisimmat? Hiljaisen välimaaston? Heidät, jotka ovat joka tapauksessa motivoituneita ja osallistuvat?
- Avainasemassa on hyväksyntään perustuva lähestymistapa. Kaikki tulisi hyväksyä omana itsenään. Sanomisia ja tekemisiä voi kyseenalaistaa, muttei itse henkilöllisyyttä tai henkilöä.

Miten käsitellä polarisaatiota ja yllyttäjiä nuorisoryhmässä

- Nuorten osallistamisen tehokkuus määrittyy saatavilla olevien henkilöresurssien laadun mukaan. Olivat resurssit sitten ammattimaisia nuorisotyöntekijöitä, vapaaehtoisia, vertaisvalmentajia tai muita, tulisi heidän pystyä ottamaan yhteys nuoriin, ymmärtämään heidän ongelmiaan ja tarpeitaan sekä kannustamaan muutosta, vaikka pientäkin, jos nuori vaikuttaa suuntaavan tuhoisalle polulle. Aito ja omintakeinen motivaatio sekä työhön valmennus ja koulutus auttavat takaamaan tämän.
- Aloita nuorisotyö varhain.
- Käsitellessäsi polarisaatiotilanteessa olevaa nuorisoa, käytä neljän muutostekijän taktiikkaa:
 1. Asenointi
 2. Aihe
 3. Yleisö
 4. Äänensävy

Yhteisöjen ja nuorison kanssa työskentelevät ammattilaiset

Kansalaisryhmiä yhteisönsä rakentamisessa tukevat ja voimaannuttavat sosiaalityöntekijät voivat olla hyvin arvokkaita. Euroopassa nuorisotyötä voi tehdä ammattilais- tai vapaaehtois pohjalta. Ammattinormit ja resurssien saatavuus vaihtelevat suuresti eri jäsenvaltioissa – sekä laadun että määrän suhteen.

Kansalaisten kanssa työskenteleville sosiaalityöntekijöille ovat apuna *demokraattisen ammattilaisuuden* käsitteet, kuten Albert Dzur ⁽¹⁶⁾ ne määrittää. Hän määrittää, miten sosiaalityöntekijöiden voi odottaa puolustavan heikkoja ja voimattomia, edesauttavan mukaan ottamista ja monimuotoisuuteen kannustamista (sekä mielipiteissä

¹⁶ Democratic Professionalism: Citizen Participation and the Reconstruction of Professional Ethics, Identity, and Practice. University Park, PA: Penn State University Press, 2008.

että mielenkiinnon aiheissa).

Miten tukea yhteisöjä ja nuoria

- Ammattilaisten on pakko tiedostaa polarisaatio ja sitä ajavat dynamiikat ollakseen tehokkaita.
- Ammattilaisten tulee olla puheiltaan ja asenteiltaan sovittavia saadakseen välimaaston ryhmiä mukaan.
- Ammattilaisten tulee kouluttautua käyttämään neljän muutostekijän taktiikkaa hillitäkseen kohtaamaansa polarisaatiota.
- Ammattilaisten tulee ymmärtää mielipiteidensä, taustansa ja kokemustensa mahdollinen puolueellisuus, joka saattaa vaikuttaa heidän tekoihinsa ja toimiinsa polarisoivissa tilanteissa.
- Nuoriso- ja yhteisötyöntekijöiden pitää tiedostaa paikalliset säädökset ja kommunikaatiostrategiat liittyen kansalaisuuteen, kulttuuriin ja erityisesti polarisoiiviin asioihin.
- Nuoriso- ja yhteisötyöntekijöitä ei pidä käyttää megafonina paikallisen säädöksen levittämiseen. Heidän roolinsa on voimaannuttaa ryhmiä ilmaisemaan tahtonsa tavoin, jotka luovat ongelmien ratkaisun vaatimat olosuhteet ilman, että työntekijät poistuvat välimaastosta.
- Ota huomioon kielimuuri. Nuoret ja aikuiset ovat vastaanottavaisia eri kommunikaatiotavoille.
- Valitse aiheet huolella. Joskus on parempi välttää ”pahan aiheen” suoraa käsittelyä.
- Älä ali- tai yliarvioi internet-verkoston ja -kommunikaation roolia. Huomioi kommunikaatiokuplat.
- Tarkista aina, onko muita, jotka eivät aktiivisesti osallistu, mutta joilla on kuitenkin vaikutus nuorisoon ja väittelyyn.

Käytännöistä oppiminen

Stay Human (pysy inhimillisenä), Alankomaat

Stay Human pyrkii vahvistamaan yhteenkuuluvuutta ja estämään polarisaatiota liittyen maahanmuuttajien ja pakolaisten saapumiseen, majoittumiseen ja integraatioon. Stay Human tekee tutkimusta parantaakseen eri näkökantojen, ongelmien ja ratkaisujen ymmärrystä maahanmuutto- ja pakolaisasioiden suhteen, ja yrittää vahvistaa keskinäisiä yhteyksiä ja ymmärrystä eri yhteisöjen ja ryhmien välillä. Järjestö kouluttaa myös ammattilaisia ja muita järjestöjä ymmärtämään paremmin polarisaation dynamiikkoja ja toimimaan sopivasti käyttäen Bart Brandsman mallia. Stay Human loi viisi persoonaa (stereotyyppiä) auttaakseen lainsäätäjiä ymmärtämään, miten eri ryhmät näkevät tietyt ongelmat ja säädökset.

Vankila, ehdonalainen ja polarisaation hallinta

Miksi polarisaatio on oleellista vankilan ja ehdonalaisen kannalta?

Vankila ja ehdonalainen ovat rikosoikeudellisen järjestelmän tärkeitä osia. Rikosoikeudellisen järjestelmän on pakko hoitaa yksilönvapauden rajoittaminen reilusti ja kohtuullisesti säilyttääkseen legitimititeettinsä. Vangin, asiakkaan sekä hänen perheensä ja yhteisönsä tulee kokea kunnioitusta, reiluutta, objektiivisuutta ja tasa-arvoa kanssakäymisessä näiden instituutioiden ja niiden edustajien kanssa.

Vankeus johtaa usein yksilön entisten sosiaalisten verkostojen höllentymiseen tai jopa katkeamiseen. Vangit etsivät uusia kontakteja joko lyhyellä (rangaistuksen siivittämiseksi) tai pitkällä tähtäimellä. Tämä kuulumisen tarve aiheuttaa ryhmädynamiikkoja joko positiivisen (ystävyyden, molemminpuolinen tuki, yhteinen osallistuminen aktiviteetteihin) tai negatiivisen (laittomuudet, status, syntipukkien asettaminen) sitoutumisen nimissä. Vankilayhteiskunnan tila on merkittävä ryhmien keskinäiselle suhtautumiselle. Jos vangeilla on turvallinen ja kunnioitettu olo, ryhmien keskinäinen kilpailu ja sitoutumisen tarve selviytymismekanismina ovat pienempiä.

Perinteiset ryhmädynamiikat ovat joskus päällekkäisiä yhteiskunnallisen eli vankilan ulkopuolisen kehityksen kanssa, jolloin prosessit voivat hidastua tai kiihtyä. Ajatus yhteiskunnan ulkopuoliseen ryhmään kuulumisesta saattaa vahvistaa olemassa olevia rakenteita tai korostaa uusien ryhmien tarvetta. Tästä saattaa seurata vastakkainasettelua. Esimerkiksi joissakin vankiloissa on ollut hiljan Euroopassa ja muualla tapahtuneiden iskujen takia melko kovia vankien välisiä keskusteluja. Ryhmät käyttävät myös välillä yhteiskunnallisia jännitteitä tai ulkopuolisuuden tunnetta selityksenä rikoksilleen.

Vankila ei usein ole vangin näkökulmasta turvallinen. Vangit eivät luota henkilökuntaan eivätkä eritoten toisiinsa. Tärkeää on luottamus tai ainakin osittainen luottamus mahdollisuuksien rajoissa henkilökunnan ja vankien välillä. Vankilan hallinnointi ja tarkemmin henkilöstö ovat avainasemassa varmistamassa vankilayhteiskunnan toimivuutta ja ympäristön turvallisuutta. Tähän kuuluu enemmänkin kuin vankien käytöksen ja mallien tarkkailua. Henkilökunta päättää vankilan tapahtumista ja heitä pidetään vastustettavana ryhmänä. Vihamielisyys lisääntyy, jos jokin ryhmä kokee jäseniensä saavan huonompaa kohtelua kuin muut.

Henkilökuntaa ei kuitenkaan tule kohdella homogeenisenä ryhmänä. Vahvat ja vastakkaiset poliittiset mielipiteet voivat olla osa yhteistä luottamusta, joka on henkilökunnan työn tekemisen edellytys.

Vankilassa ryhmäprosessi suljetussa ympäristössä on tärkeä käsiteltäessä polarisaatiokysymyksiä, mutta ehdonalaisessa tärkeää on yhteiskunnan laajempi ilmapiiri. On vaikeampaa löytää tiensä takaisin yhteiskuntaan, kun yhteistä arvopohjaa ei oikein ole. Selkeitä sääntöjä etsivät haavoittuvaiset voivat tuntea vetoa polarisaation jyrkkiin mielipiteisiin.

Polarisaatio voi olla yhteiskuntaan vaikuttaessaan vahingollista yhteyksiä etsiville entisille vangeille. Suvaitsevaisuustaso ja salliva käytös entisiä vankeja kohtaan on alhaisempaa, erityisesti jos tällä on selkeä radikalisoituneen tai ääriajattelijan profiili tai tuntee olevansa muiden hylkimän ryhmän jäsen. Avainkysymys

onkin: ”Onko minulla mitään mahdollisuutta aloittaa uutta elämää?” Huoli on yhteinen sekä vankila- että ehdonalaistyölle.

Kolmea toimintarykelmää voi käyttää polarisaation käsittelyyn vankilassa ja ehdonalaisessa:

- polarisaation synnyn estäminen vankilayhteiskunnan eri ryhmien välillä;
- henkilökunnan tietoisuus;
- työ yhteiskunnan suvaitsemattomuustasojen suhteen sisällyttämään entisten vankien haavoittuvaisia ryhmiä.

Miten estää polarisaatiota ryhmien välillä vankilaympäristössä

Vankilaympäristöön kuuluvat konkreettisen ympäristön lisäksi arvot, suhteet, toimenpiteet ja säädökset, jotka määrittävät vankilan päivittäistä toimimista. Nämä muuttujat muokkaavat vankilakokemusta ja niillä voi saada tilaisuuksia vähentää sekä radikalisoitumista että polarisoituneita ajatuksia vankeuden aikana ja myös uusimisriskiä vapautumisen jälkeen. Ylikansoitus, henkilöstön puute tai henkilöstön ja vankien huonot välit lisäävät epävarmuuden tunnetta ja turvattomuutta, jolloin syntyy haavoittuvaisuutta lisäävä ympäristö.

Mitä vankilan henkilökunta voi tehdä?

- Työstää ja ylläpitää turvallista ympäristöä. Tämä ylimalkainen ja maanläheinen lähestymistapa on edellytys kaikille muille polarisaatiotoimenpiteille.
- Kiinnitä huomiota järjestelmän sisäisiin ryhmäprosesseihin. Millä ryhmällä on vahva identiteetti? Minkä ryhmien välillä on havaittavissa jännitteitä? Kuinka suuri mahdollinen uhka ryhmät ovat henkilöstölle?

Henkilökunnan polarisaatietietoisuus

Polarisaatio vaatii ilmiön ja sen vaikutusten tuntemusta käytöksen ja toimenpiteiden ymmärtämisen värityneisyyteen. Loppukädessä polarisaatioprosesseja nostaa tai korostaa se, miten asiat koetaan eikä niiden alkuperäinen tarkoitusperä. Eräs haaste vankila- ja ehdonalaisjärjestelmissä kautta EU:n on henkilökunnan ja vankien erilaisuus kulttuurin, taustan ja muun suhteen. Henkilökunta on melko usein kovin monokulttuurista. Tämä voi johtaa järjestelmän sokeuteen sille, miten toimenpiteet koetaan ja miten ryhmät suhtautuvat toisiinsa.

Mitä vankila- ja ehdonalaishenkilökunta voi tehdä?

- Luo ilmapiiri, jossa henkilökunta voi puhua sopimattomasta käytöksestä toisiaan, vankeja ja ehdonalaisasiakkaita kohtaan.
- Huomioi omat mielipiteesi ja miten vahvat mielipiteet voivat vaikuttaa niihin. Pane merkille, että joskus omat ajatukset eivät sovi ammatilliseen rooliin.
- Kommentoi vain vankien ja yhteiskunnan odotusten sekä työnkuvasi rajoissa.
- Huomioi, että suvaitsevaisuuden ja sitoutumisen ollessa matalia, hauskoiksi tarkoitettuja kommentteja voidaan pitää loukkaavina.
- Opi erottamaan normaali, polarisoitunut ja ekstremistinen käytös.
- Puhukaa toisillenne, jos polarisaation merkit näkyvät vankila- tai ehdonalaishenkilöstössä.
- Raportoi välittömästi työtovereiden sopimaton käytös, joka voi johtaa turvallisuusriskiin.
- Suhtaudu tiukasti henkilökunnan kaikkiin syrjiviin kommentteihin.
- Tarjoa radikalisoitumis- ja polarisaatiokoulutusta, mukaan lukien (ala)kulttuurien ja ideologioiden yleisyyksiin liittyviä kohtia.
- Pyri henkilökunnan monimuotoisuuteen saadaksesi lisää ymmärrystä vankien ja ehdonalaisasiakkaiden erilaisiin kulttuureihin, uskontoihin ja taustoihin.

Miten työstää vankilasta vapautuneiden haavoittuvien ryhmien sosiaalista hylkimistä

Kansalaisilla on usein kielteisiä tuntemuksia liittyen ekstremistitaustan omaavien yksilöiden uudelleensopeutumiseen yhteiskuntaan. Tämä johtuu osittain legitimitä huolesta, että rikos saatetaan uusiksi, ja joillakin on post-traumaattisia oireita ekstremistien tekoihin liittyen. On kuitenkin myös niitä, joilla on polarisoituneita ennakkoluuloja ja jotka eivät usko ihmisten pystyvän muuttumaan. Ja kolmanneksi kaikki eivät kenties ota hyvällä entistä terroristia naapurinaan tai työntekijänään.

Mitä vankila- ja ehdonalaisjärjestelmä voi tehdä?

- Ala työstämään uudelleensopeutumista mahdollisimman varhain, sisällyttäen vankilan ja ehdonalaisen vankeusrangaistuksen alusta alkaen (jos kyseessä on vankeusrangaistus).
- Osallista perheitä ja positiivisia ystäviä uudelleensopeutusprosessiin, sillä he ovat usein yksilöitä tukevia kallioita heidän ollessaan vankilassa ja sieltä vapauduttuaan.
- Käytä hyviä riskiarviotyökaluja ja suhtaudu selkeästi riskien hyväksyntään varmistaaksesi, että voit vastata kritiikkiin selkkauksen jälkimainingeissa. Näin näytät, ettet toimi vastuuttomasti.
- Seuraa tarkoin haavoittuvaisia ehdonalaisvankeja.
- Pidä hyvin yhteyttä oleellisiin yhteistyökumppaneihin taataksesi yhteiskunnan sekä kyseisen yksilön turvallisuuden.
- Luo erikoistuneita ryhmiä ja väliintuloja työstämään vaikean kohderyhmän uudelleensopeutumista. Toimijoiden välinen työ, taidot ja kokemukset sekä tiedonjako ovat tärkeitä. Älä aloita tyhjistä, vaan opi vastaavien haavoittuvaisten ryhmien väliintuloista ja rakenteista.
- Turvaa vankeja ja heidän ympäristöään yhteistyössä kunnan, sosiaalitoimen, kansalaisjärjestöjen ja muiden asiaankuuluvien organisaatioiden kanssa.